

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103. Telephone: 431-6344

XLIX

Spalis — October 16, 1964

N.116

ILIUSTRUOTAS TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

RINKIMINĖS NUOTAIKOS

GOLDWATERIO GALIMYBĖS PER PASKUTINIUS PORĄ MĖNESIŲ KIEK PASITAISĖ. TAČIAU VIEŠOSIOS NUOMONĖS TYRINĖTOJAI VISTIEK NETIKI. KAD JIS GALETŲ LAIMĖTI. — TUO TARPU PATS PREZIDENTAS TAIP ĮSIJUNGĖ Į RINKIMINĘ KAMPANIJĄ. TARYTUM JAM IŠ TIKRŲJŲ GRĖSTU NEPERRINKIMO PAVOJUS. — PAGRINDINĖS RINKIMŲ TEMOS.

Vytautas Meškauskas

Viešosios nuomonės tyrinėtojų duomenimis senatoriaus B. Goldwaterio galimybės po truputį kyla. Taip dar prieš respublikonų konvenciją Gallupo davinius, už Johnsoną būtų balsavę 76%, už Goldwaterį tik 20%. Tuo pačiu laiku, pagal Harris davinius, už Johnsoną būtų balsavę 75%, už Goldwaterį 22%. Spalio pradžioje Johnsonas pas Gallupą nustumio iki 62%, Goldwateris pakilo iki 32% ir 6% liko neapsisprendę. O pagal Harris, Johnsonas nustumio net iki 60%, Goldwateris pakilo iki tų pačių, kaip pas Gallupą, 32%, o 8% rinkėjų dar nebuvo apsisprendę. Jei ta pati tendencija išsilaikytų, Goldwateris galėtų laukti apie 40% visų rinkėjų simpatijų. Turint galvoje bendras nuotaikas ir viešosios nuomonės šaltųjų palankumą Johnsonui, toks rezultatas būtų tikrai geras, nors jo ir neužtektų laimėjimui.

Gal todėl prezidentas Johnsonas pradėjo ypatingai smarkiai priešrinkiminę kampaniją, nors, jei tikėti viešosios nuomonės tyrinėtojų, jam jos tikrai nereikėtų -- prezidentas galėtų pasitenkinti tikrai nuosaikesniais metodais. Tačiau bendra politinės scenos stebėtojų nuomone, prezidentas nori laimėti ne bent kaip, bet triuškinančia dauguma. Aplamai imant, prezidentas sukūrė specialią politinę filosofiją, kurią istorikai gal būt kada nors vadins Johnsonizmu. Taip bent mano Time.

Pagal tą teoriją, politika yra profesija. Politikas turi surasti bendrus interesus, kurie leistų pasiekti kompromisą ir sudaryti daugumą. Politikas visomis priemonėmis turi siekti patenkinti galimą daugumą žmonių ir visas menas slypi tame, kaip susilaukti simpatijų iš priešingų interesų grupių.

Reikia pastebėti, kad pats Johnsonas yra tokios politikos geriausias pavyzdys. National Review visai teisingai pastebi, kad jei Amerikos liberalai 1960 metais būtų nujautę, kad 1964 metų rinkimuose jie turės pasirinkti tarp Jonsono ir Goldwaterio, jie tikrai būtų išsielvarę nusižude, nes Johnsonas buvo laikomas daugiau ar mažiau atžagareiviu, dar 1955 m. pavadinęs dabartinį savo kandidatą į viceprezidentus H.H. Humphrey ekstremistu. Tačiau, tapęs prezidentu tas pats Johnsonas staiga pats virto liberalu ir HHH jo partneriu. Jis pravedė įstatymus, kurie buvo taip brangūs liberalams. Patikrinęs

sau liberalų paramą, o tie praktiškai kontroliuoja visą spaudą, Johnsonas rado bendrą kalbą su didžiojo biznio žmonėmis, kurie jį laikė liberalų priešu ir kurie taip smarkiai kovojo prieš jo nominavimą į prezidentinius kandidatus 1960 metais!

Tuo pačiu laiku respublikonai atsidūrė ypatingai blogoje padėtyje. Patirtis moko, kad valdąs prezidentas visados turi daugiau galimybių būti išrinktas, negu jo oponentas, be to, respublikonų partijoje ėjo didelis ginčas, kokios politikos laikytis ateityje. Patys respublikonai Goldwaterį pradėjo pravardžiuoti karo kurstytoju, nepatikimu ir t.t. Demokratams šioje srityje beveik nieko nereikėjo naujo išgalvoti.

Tokioje situacijoje Johnsonas galėjo būti beveik tikras savo išrinkimu ir nieko nedarydamas. Jo pastangos susidaryti galimai didesnę daugumą, tačiau, susilaukė greičiau priešingų rezultatų. Daugeliui žmonių, jis jau pradeda atrodyti, jei čia panaudoti Washingtono Episkopalinės Katedros dekanas Francis Sayre terminą -- "ciniškas manipuliatorius", -- ir nors politikai, apilai imant, ir turi būti tokie,

tačiau žmonės paprastai norėtų matyti tikruosius siekimus įvilkus į šokią ar tokią padurumo skraistę.

Tai ir privertė Goldwaterį mesti visą savo svorį ant asmeniško padurumo svarstyklų. Jis dažnai kalbėdavo tai, kas jam atrodė esą teisinga, tačiau prieštaravo jo klausytojų interesams, pvz., pensininkams Floridoje, kurie tuoju pat norėtų susilaukti savo būklės pagerinimo. Nuotaikos po truputį keltėsi Goldwaterio naudai. Jau sakoma, kad jis geras ir nuoširdus vyras, puiškus senatorius, tačiau abejojama ar tikrai tikų ... į prezidentus.

Atrodo, kad komunizmo tema tai yra teigimas, kad dabartinė administracija yra per švelni su komunizmu, -- teigimas, kuris atitinka tiesai, -- vienas pats negali nulemti prezidentinių rinkimų aukščiausiai minėtoje situacijoje.

Dėl to, jei patikėti Time, Goldwateris per likusias iki rinkimų savaites nori paveikti rinkėjų nuotaikas, teigdamas jiems, kad "johnsonizmas" faktinai yra tik užmaskuotas socializmas. Tai tema, kurią jis jau keletą kartų palietė. Taip, pvz., kalbėdamas New Jersey, Goldwateris taip patarė prezidentą: "Žinia, kai jis atvažiuoja namo į Texasą, užima batus aukštais kulnėmis ir užsideda 10 galionų skrybėlę ir vadina tave "Pardner" -- jis atrodo kaip konservatyvus bankininkas. Tačiau Washington, kai jis nešioja paprastus senus batus ir sako "How do you do" -- jis kalba visai kita kalba -- radikalių liberalų kalba. Ir ar tai jam patinka ar ne, ar jis tai žino ar ne, jis remia socializmą".

CHRUŠČIOVAS 'ATSISTATYDINO'

Nepatvirtintomis žiniomis, Chruščiovas atsistatydino iš ministrų pirmininko ir partijos gen. sekretoriaus postų, tas vietas užimant Brežnevui ir Kosyginui. Žinoma tik tiek, kad spalio 15 d. sustabdytas Pravdos ir Izvestijų spausdinimas, kad įtarpinti Kremliuje vykstančių pasitarimų duomenis.

Iš kitų (prancūzų) šaltinių pranešama, kad Chruščiovui atostogaujant Soči kurorte, Kremliuje įvykęs perversmas. Besikalbant su vienu prancūzų korespondentu, Chruščiovas staiga atsiprašęs, kad turįs išvykti ir, sėdęs į lėktuvą, išskrido į Maskvą. Žinių agentūros praneša, kad įvykis, kaip jis bebūtų aiškinamas, prilygsta Stalino nuvertimui. Kaip iš viso to išsivystys įvykių eiga Kremliuje, yra ne dieny, o minučių klausimas.

* WALTER W. JENKINS, prezidento Johnsono asmeninio patikėtinio ir patarėjo atleidimas iš pareigų už "paleistuvinę" elgesį ir "nepadorias žestikuliacijas" gali rimtai pakenkti rinkiminei eigai. Ta proga paaiš-

kėjo, kad už panašų elgesį Jenkins jau 1959 m. buvo "registruotas" policijos archyvuose. Jenkins yra įveltas į Bobby Baker finansinių manipuliacijų bylą ir prez. nuosavybių Austin, Texas, tvarkyme.

Praeitą savaitę Jenkins buvo policijos suimtas -- už nepadorų elgesį, gi atleidus iš pareigų, jis nuskubėjo į ligoninę "dėl fizinio išsėmimo ir nervinių sutrikimų".

* PRANCŪZIJOS KOMUNISTŲ PARTIJA, ilgamečiui jos vadui Maurice Thorez mirus ir vadovybę perėmus Waldeen Rochet, paskelbė įdomią rezoliuciją. Joje pareiškama, kad Prancūzijos komunistų partija savo politikoje ateityje vadovausis partijos reikalavimais ir Prancūzijos padėtimi. Ta proga buvo pasmerktas vieny valstybių komunistų partijų kišimasis į kitų valstybių kom. partijų reikalus, tuo atsipalaiduojant nuo Maskvos geležinės rankos, valdžiusios visų kom. partijų laikyseną. Rezoliucijoje sakoma, kad negali būti "dominuojančių" partijų, ar "subordinuotų"

Pennsylvanijos Lietuvių respublikonų pirmininkas Jonas A. Stiklorius, VLIKo vicepirmininkas, sveikina si senatorium Barry M. Goldwater, respublikonų partijos kandidatą į JAV prezidentus.

Pagerbė seną tautininkų veikėją Praną Narvydą

partijų. Prancūzų komunistai taip pat pasisakė nepritarią vienos tarptautinės komunistų vadovybės atsteigimui.

* DEMOKRATŲ PARTIJAI ir jos kandidatams nemaloniausiu faktu atskirtimams yra jų buv. pareigūnų kyšininkavimas ir stambios aferos išnaudojant savo pozicijas staigiam pralobimui.

Garsioji Bobby Baker byla, kurios tardymo reikalauja respublikonai, atidėta iki po rinkimų, nes, girdi, rinkimų įkarštyje neįmanoma praveisti objektyvaus tardymo. Be to, ir Senato komisija, turėjusi tą tardymą pravesiti, negali surinkti reikalingo kvorumo, senatoriams važinėjant rinkiminiais reikalais.

Daug nemalonių faktų iškilo Massachusetts valstijoje, kur buvęs demokratų gubernatorius Furcolo kaltinamas kyšiais išugdęs savo rinkiminius fondus. Toje valstijoje iškilo ir visa eilė kitų kyšininkavimo bylų.

* OLIMPIADOJE amerikiečiai nesitikėjo laimėti aukso medalo 10 km. bėgime. O vistiek, laimėtoju buvo Mills, 26 m. leitenantas iš S. Dakotos. Šioje distancijoje JAV nėra laimėjusios aukso medalo nuo 1908 metų.

Puikiai pasirodė JAV plaukikai, laimėję visą eilę aukso, sidabro ir bronzos medalių. Kol kas lengvai pirmyn veržiasi ir JAV krepšinio rinktinė, kurios įkandin seka Sov. S-gos krepšininkai.

* MASKVOS - WASHINGTONO bendradarbiavimo eigoje vėl susiduriama su Maskvos užsispyrimu. 1965-1965 m. bėgyje numatyta 19 kartų pasikeisti pramonės ir prekybos delegacijomis, kad susipažintų su abiejų kraštų laimėjimais tose srityse. Iki šiol Maskva sutiko tik su 2 delegacijų pasikeitimais. Rusai tiki, kad amerikiečių pasiūla pirkti JAV tekstilės, maisto gamybos ir kitokias mašinas savaimė atidarys duris į tos pramonės įmones, be jokio reikalo, lygybės vardan, dar įsileidžiant amerikiečius į savo įmones, iš kurių jie vistiek nieko nepirks.

ALT S-gos 1-jo skyriaus garbės nariui Pranui Narvydai, ilgesnį laiką sergančiam, spalio 4 d. to skyriaus iniciatyva vardadienio proga buvo suruoštas pagerbimas. Dalyvavo Sąjungos Centro Valdybos 11-jo skyriaus ir kitų organizacijų atstovai, nes jis yra daug nusipelnęs senosios kartos ateivis šakota savo lietuvių tautine veikla.

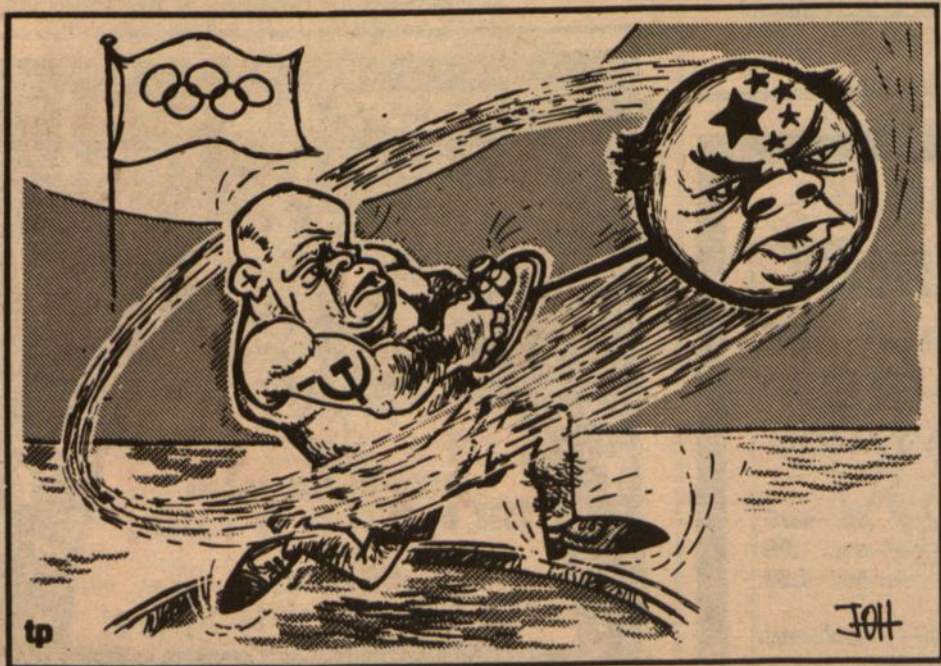
J. Kiaunė, 1-jo skyriaus pirm., pradėdamas šį kuklų jo pagerbimą, suminėjo Praną Narvydą nuo pelnus, už kuriuos jį lietuvių tauta apdovanojo ordinu, organizacijos išrinkto garbės nariu, o jo dėka atvykę naujieji imigrantai nuolat sergantį aplanko, globoja ir prisidėjo prie šio kuklaus savo sponsorius pagerbimo. Jų yra visa eilė. O dar daugiau yra tokių, kurie gyvendami tremtyje, gavo iš P. Narvydo siuntinius, kurių jis yra išsiuntęs apie 500.

Be didelio savo materialinio ir nuolatinio įnašo kitų šelpimui, Narvydas daug pasidarbo ir aukų rinkime įvairiausiems lietuviškiems reikalams. Jis buvo pavyzdingas organizacijų narys, aktyvus darbuotojas jų valdybose ir todėl jų pareigų niekuomet netrūko. Jo gyvenimas nuo pat vaikystės iki šiol nenutrūkstamai susijęs su lietuvių spauda, kurią jis gausiai prenumeruoja, skaito, remia ir yra jų bendradarbis.

-- Iš jo rašinių dvelkia tėvynės meilė, krašto grožis ir nuoširdus troškimas gėrio, -- kalbėjo A. Sodaitis, Tėvynės redaktorius.

Sveikinimo žodį tarė visa eilė organizacijų pirmininkų bei atstovų, kuriose Narvydas per eilę metų pavyzdinai ėjo įvairias pareigas. Kalbėjo V. Abraitis, A. Senikas, L. Virbickas, E. Čekienė, V. Alksnis ir kt.

(Nukelta į 2 psl.)

Nikitai rutulys buvo per sunkus...

Spalio 4 d. A. ir E. Jurgėlių namuose buvo pagerbtas ALT S-gos 1-jo skyriaus garbės narys Pranas Narvydas. Nuotraukoje P. Narvydas su abiejų ALT S-gos skyrių vadovybių nariais: Sėdi iš kairės: A. Senikas, E. Čekienė, P. Narvydas, V. Abraitis, J. Kiaunė. Stovi: J. Sirusas, A. Jurgėla ir K. Krulikas.

IŠ MUZIKOS PASAULIO (2)

BAŽNYTINIS KONCERTAS VOKIEČIŲ
KATALIKŲ DIENOSE

Gal būtų pirmą kartą po daugelio metų, lietuviai katalikai, kviečiami dalyvauti vokiečių katalikų dienose ("Katholikentag"), nutarė Stutgarte įvykusiame kongrese dalyvauti didesniais ir ne-lietuviams skiriamais parengimais: paroda ir bažnytinis koncertas.

Bažnytinio meno ir rašytos paroda (kartu su latviais) buvo tikrai įspūdinga. Galėjo būti dar patrauklesnė, jeigu lankytojams būtų parodyta ant ekrano Lietuvos vaizdai, meno ir architektūros paminklai, sakysim, iš spalvotų diapozityvų.

Galima, kad tokie rinkiniai ligi šiol dar nepašleisti. O užtektų ir čia tik pažvelgti, ką toje srityje daro "svetimi". Už menkus pinigų galima gauti bet kokio miesto vaizdų diapozityvų; UNESCO ir kitokios organizacijos seniai leidžia ištisų galerijų paveikslus spalvotomis diapozityvų serijomis; jos daug pigesnės ir daug efektingesnės už storas, brangias ir greit sensantančias spalvotų iliustracijų knygas.

Argi labai sunku būtų sudaryti tokią seriją iš Chicago Čiurlionio galerijos? Te nebūnie dailininko parodos, neišfotografuotos tuo tikslu ir tam reikalui! Šalia parodos, pats didingiausias įvykis bene buvo bažnytinės muzikos koncertas Stutgarte St. Nikolaus bažnyčioje (IX, 5 d.). Susirinkusiems tautiečiams ir vokiečiams tai buvo žkas naujo, netikėto, kiek "svetimo", neįprasto -- bet skatinio viltis ir kėlė dvasią.

Koncertą pradėjo radiofono stygininkų grupė aštuoniais M.K. Čiurlionio preludais, kanonais ir fuga. Nuskambėjo didelio meistro veikalai. Stygininkams aranžavo ir dirigavo mūsų bičiulis Dr. Dahmen, radiofono choro dirigentas. Apie veikalus ir reikalus jis štai ką pasakė:

"Dovanokit, kad jums įpiršau šiuos kūrinėlius. Esu vienas nedaugelio vokiečių - muzikų, pažįstančių lietuvišką muziką, žinančių, kokia didelė asmenybė buvo jūsų Čiurlionis. Ir man pikta, kai pasklido nuomonė, esą, lietuviai, nors turį folklorą, bet neturį rimtų kompozitorių. Štai, išgirdo svietas ir Vainiūną, Lapinską, Dambruską su Naujėliu, ir aš pridėjau Čiurlionį, kurio miniaturas radau tai vie-

nais tai kitais instrumentiniais rūbais. Malonu man girdėti vokiečių muzikos žinovų nustebimą, ir džiaugiuos, kad ir lietuviams patiko..."

Patiko, manytume, o Vainiūno trijų dalių vargonų koncertas savo rimtu ir mokovišku darbu net užimponavo. Ant naujutėlių koncertinių vargonų koncertą pagrojo, D. Lapinsko diriguojamiems stygininkams pritariant, vienas talentingiausių pietų Vokietijos vargonų virtuozų, Jan Janca. Štai, jo nuomonė apie veikalus:

"Visais atžvilgiais vykęs kūrinys, gražus įnašas į šiaip ne-gausią vargonams literatūrą. Ža-vėtinis ypač antroji ir trečioji dalys. Veikalas, mūsų akimis, nėra moderniškas, greičiau priklauso 19 šimt. stiliui. Bet rimtas ir labai tinka bažnytiniam koncertams. Įtraukiau jį į savo pastovų repertuarą".

Juokaudamas dar pridėjo: "Giriu ne dėl to, kad pats grojau, ir ne dėl to, kad esu 'Gedimino ainis' -- tuos žodžius sako lietuviškai -- "bet dėlto, kad veikalus tikrai geras..."

Jan Janca kilęs iš Silezijos, Krokuvoje lankė prof. Rutkovskio vargonų klasę -- ir tas "kilęs iš Lietuvos" -- tik prieš keletą metų iš Lenkijos atvyko Vokietijon, kartu su seserimi, fleitos virtuozė. O koks "Gedimino ainis"? Jan Janca gerai žino, kad kilęs iš Jankų ir Kairučių, tikrų lietuvių šeimos. Ne, to nesigėdina, o dabar pats mokosi lietuviškai "tutti-frutti -- po truputį", kaip sako.

Besiklausant Vainiūno koncerto, mintys krypo atgal į mūsų kurtinės muzikos praeitį. Kas buvo pirmasis mūsų kompozitorius? Išliko žinios apie Kristijoną Donelaitį, bet neliko jo kūrybos. O gal Antanas Milvydas, jo amžin-

ninkas, kurį lenkai skaito "savo" pirmuoju simfonininku? Bet juk vargonininkai buvo pirmieji Lietuvos žmonių muzikos mokytojai. Tarsi jiems St. Vainiūnas čia pastatė muzikinį, liaudiškomis intonacijomis persunktą, paminklą: mums nelaisvę priminti ir norą pakilti.

Koncertas baigėsi trumpa Dariaus Lapinsko Liaudies Giesmių Kantata, solistams (Marija Panse-Simanitškėytė; Lionginas Apkalnis), chorui, stygininkams ir vargonams.

Kompozitorius temas rinkosi išimtinai iš ld. giesmių, archaiskomis tonacijomis, tokias, kokias giedodavo žmonės varguose suspausti. "Religinių Vaizdėlių Rinkinių" vienas vokiečių kritikų pavadino trumpą šešių numerių veikalėlį. Jis prasideda senoviška daina apie Adomą ir levą, viena iš tų, kurias gal mėgdavo šposaujant užtraukti šiluvos ubagėliai; bet miela ji, įdomi ir bažnytinė. Seka senoviška kalėdinė giesmė, anų, kurias šeimyna troboj giedodavo per šventes, rapso-dišku ritmu, antroje dalyje naudojant moderniškesnius elementus. Aštriais, plaute piaunančiais disonansais užvedama šiurpi giesmė apie Kristaus kančią, sekama kitos, paprastosės "Laukiam, Jėzau, vargšai žmonės", ir giliai religingos maldos: "Pasigailėk mūsų". Pagaliau tradicinė "Prieš Tavo Šventą Prisikėlimą" ir užbaigiant galinga "Kristus atsikėlė".

Moderniška muzika? Taip -- bet su saiku; tas modernizmas tinka prie giesmių archaisko charakterio. Darius Lapinskas tarsi iš pirmo žvilgsnio pastebėjo melodijų kontrapunktinės galimybės, mokėjo jas išnaudoti saikiai, prisitaikant prie mūsų chorų homofoninių įpročių, žabojo fan-

V. B.

tazią, neišsižadant savo intencijų. Kūrinėlis parodo ne tik talentą, bet jau ir meistriškumą.

Išpildymas pavyko, jeigu atsiminti sąlygas, neblogai. Gi tik prieš tris dienas keliose vietose išbarstyti giedotojai gavo gaidas. Paskubomis, per dvi-tris repeticijas pasirodę giedoriai vistiek "išvežė" neįprastą harmoniškai pavojingą veikaliuką. Jį reikės, žinoma, peržiūrėti, pataisyti, vengiant nereikalingos rizikos.

Bendrų išvadų dvi: Darius Lapinskas įrodė, kad prisitaikant prie esamų sąlygų, menkų jėgų, mažo sąstato, puikliausiai galima sukurti naujų, išsivijai prieinamų muzikos kūrinių. Šį veikaliuką reikėtų išspausdinti, jis to vertas ir -- kas tiek pat svarbu -- paskatinti kitus parašyti ką nors panašaus, ką galėtų nesunkiai išpildyti bet kokios JAV lietuvių parapijos choras. (Pats Lapinskas baigia rašyti modernišką vargonų koncertą).

Antroji išvada -- geriau pasirodus partijas, išmokstant pasidriems choristams iš gaidų ir magnetofono juostos, galima per porą bendrų repeticijų sudaryti chorą. Visam tam tačiau reikia naujo repertuaro, tokio kaip čia -- nesudėtinga chorine - solistine partija, visą komplikuotumą dedant į instrumentinę palydą. Lauktina, kad netrukus iš to būtų padarytos išvados.

Šventoriūn išėjusius išpildytojus tautiečiai pasitiko aplodismentais, gėlėmis. Ilgai neišblės atsiminimas, kad ir vėl pasijutome sudarę vieną šeimą, turinčią kuo pasididžiuoti.

Jūsų recenzentas vistiek nenu-rimo, ėmė klausinėti žmones -- gal muzika atrodė per daug "svietiška"? Žmonės nesuprato; nesuprato ir davatkos, koks čia klausimas...

Tuomet recenzentas, dėl viso ko, dar kartą grįžo bažnyčion. Mažu, sau galvojo, modernistas Lapinskas ir -- baisu ir pagali-voti -- "sovietinis" kompozitorius Vainiūnas su visokiais "piz-zicato", "tremolo" ir panašiom "kvarabom", išbaidė patį Dievu-lį iš bažnyčios?

Ne, pasirodo, kybo; dargi saulutėl apšviečiant tarsi viena akimi pamirksėjo. Akim ašarą suspausdamas, tačiau, tikrai pamirksėjo vienas bažnyčioje klūpantis tautietis.

Nepatogu pasidaryti stebėtoju, kuris ėmė gilintis į kantatos gaidas, ant kurių kampo kažkas įrašė: "Dievo Garbė -- Mūsų Vilčiai". (v.b.)

(Bus daugiau)

DIDŽIULIS
PASIRINKIMAS
prekių ir kainųStorm
DoorsStorm
Windows

LANGAI ir DURYS

Antrieji žieminiai langai ir durys iš STAINLESS STEEL (8 rūšių), ALUMINIJAUS, NYLONO STOGELIAI ir kiti įvairaus metalo ir stiklo gaminiai.

KOSTAS BUTKUS
Tel. LU 5-6291

Chicago

PELNYKITE DIVIDENDUS
KETVIRČIAIS

VISOMS TAUPYMO SĄSKAITOMS

TAIP... PAS MUS JŪS TURITE PASIRINKIMĄ ĮVAIRIŲ TAUPYMO SĄSKAITŲ ATITINKANČIŲ JŪSŲ REIKALAVIMAMS...

NEATIDELIOJANT ATIDARYKITE SĄSKAITĄ DABAR

DIVIDENDAI ISSIUNČIAM I PASTU KETVIRČIAIS
INVESTMENT SĄSKAITOMS

"SERVING YOU SINCE 1922"

Indėliai apdrausti iki \$10,000 federalinės valdžios įstaigos

ST. ANTHONY SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION

1447 So. 49th Court, Cicero, Illinois 60650

Jozas F. Gribauskas, sekretorius

Chicago Phone: 242-4395; Suburban Phone: 656-6330

Tinkami rūbai duoda gerą
savijautą

DĖMESIO

Pas mus Jūs rasite vyrų pasaulį! — Mes aprėngsime Jus nuo galvos iki kojų. Puikiausias pasirinkimas geriausių gaminių vyrų aprangai.

BOTANY „500“ kostiumai ir paltai,

MANHATTAN marškiniai,

LEE ir DISNEY skrybėlės.

Krautuveje Jūs laukiami

kasdien,

o sekmadieniais

nuo 10 iki 4 val.

H. Seigan

VYRIŠKŲ RŪBŲ IR BATŲ KRAUTUVĖ

4630-32 S. Ashland Ave., Chicago 9, Ill. Telef. YA 7-1272

Čia gausite geras prekes pigesne kaina ir ilges-

niam išsimokėjimui be nušimčių!

Mandagus patarnavimas lietuvių kalboje.

SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, TAIP PAT IR MAISTĄ
SIUNČIAlicenzijuota lietuvių įmonė, registruota
U. S. Department of JusticeCOSMOS PARCELS EXPRESS
CORP.

Marquette Gift Parcels Service

3212 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Tel. CA 5-1864

2439 West 69 St. ir 2608 West 69 St.

Chicago, Ill. 60629. Tel. WA 5-2737

DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų
Lietuvoje pageidaujamų prekių PAPIGINTOMIS
KAINOMIS.

Akordeonai, siuvas masinos, skalbimo masinos,
automobiliai, pianinai, motociklai iš Europos ir Sov.
Sąjungos sandėlių.

Vedėjai E. & V. Žukauskai

Pagerbė Narvydą...

(Atkelta iš 1 psl.)

Jurgis Sirusas, 11-jo skyriaus pirm., skyriaus vardu teikė Pranui brangiausią jo darbų įvertinimo simbolį, A. Smetonos monografiją, kurią skaitydamas jis ras visą Nepriklausomos Lietuvos valstybės gyvenimą, Lietuvos prisikėlimą, jos žydėjimo laikotarpį ir dar kartą pajus, koks didis įnašas į tą gyvenimą yra įdėtas ir jo paties, toli užjūriuose gyvenančio Prano Narvydo, kurio pavardę, kaip čia paminėjo A. Senikas, neolituanai kaip savo mecenato, jau Lietuvoj gerai žinojo ir manė, kad jis labai turtingas.

Šiai šventei vadovavo Antanas Jurgėla. Vaišes paruošė Aldona Krulikienė ir Emilija Jurgėlienė.

Muz. Darius Lapinskas ir prof. Eretas po koncerto Stutgarte prie
bažnyčios durų. Br. Čepulevičiaus nuotrauka

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. Imp. 3-Star FRENCH COGNAC	5th	4.59
2. Antique Bourbon Kentucky Str. Whiskey ..	5th	3.98
3. CANADA DRY VODKA	5th	2.98
4. Imp. French NAPOLEON Brandy	5th	3.35

5. COINTREAU Liqueur	5th	4.75
6. CHIANTI Imported Wine	5th	.98
7. Zeller SCHWARZE KATZE	5th	1.29

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų
maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

DIRVA

THE LITHUANIAN
NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO. 44103
TELEPHONE: 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Monday, Wednesday and Friday except in case
of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Išsina: pirma-
dieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.
Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

BALSAVIMAS YRA INDIVIDO LAISVO APSISPRENDIMO APRAIŠKA

Ne vienas skaitytojų klausia, už ką gi Dirva pasisako -- už Goldwaterį ar Johnsoną. Toks klausimas pilnai suprantamas, kada matome, kaip šiame krašte, asmenine laisve ir individualia balsavimo teise besinaudojanti piliečiai dar yra įtaigojami grupiniais bei kolektyviniais pasisakymais už tą ar kitą kandidatą (prezidentus, Didžiosios spaudos leidėjų pasisakymams skiriami daug reikšmės, lygiai kaip didelę reikšmę priskiria unijų vadovybių ir kitų, didesnių ar mažesnių organizacijų, iš anksto pareikštiems apsisprendimams. Žinoma, tie apsisprendimai ir pasisakymai tikrumoje nieko nepareigoja. Jie padaryti tų vadovybių valia ir atsakomybe. Tų organizacijų nariai vistiek balsuos taip, kaip reikalauja jų sąžinė ir jų apsisprendimas. Tie iš anksto reiškiama pasisakymai yra ne kas kita, kaip dalis propagandos, kurioje pasisakantieji vienu ar kitu būdu yra įvelti ir įsipareigoje.

Lietuviškoji spauda nėra nei įvelta nei įpareigota oficialiai iš anksto savo nusistatymą skelbti, nei formaliai įsipareigojusi remti ir agituoti tik už tą ar kitą kandidatą. Lietuviškoje spaudoje, bent jos daugumoje, reiškiama skaitytojų ir bendradarbių nuomonės, paremtos tais faktais, kurie esamose aplinkybėse prieinami ir įmanomi iškelti ir skaitytojams pristatyti.

Iš tokių nuotaikų ir faktų sprendžiant, be abejojimo, yra pagrindo manyti, kad, pvz., Dirva yra Goldwaterio ir respublikonų partijos pusėje. Iš to nereikėtų stebėtis, matant visą įvykių raidą, pradedant nuo pasiruošimų konvencijai, jos platformą ruošiant ir pan.

Respublikonų partija, iš pat rinkimams pasiruošimo pradžios, pirmoji atkreipė didesnę dėmesį tautybių grupėms ir jų spaudai. Jie tuoj užangažavo atitinkamus tautybių grupių asmenis ir suorganizavo spaudai skubią ir tinkamą informaciją. Ne be įtakos liko ir tų užangažuotų asmenų ryšys su Dirvos redakcija. Bet, vistiek, ne čia dar esmė. Esmė tame, kad respublikonų programoje iš karto išryškėjo toks komunizmo ir jo pavergtųjų kraštų atžvilgiu nusistatymas, kurio negalima nei nepastebėti, nei ignoruoti, kokio partinio nusistatymo būdum, kuriam kandidatui simpatijas bereikštum.

Tas respublikonų nusistatymas dar kartą buvo pakartotas ir pareikštas neseniai įvykusiame JAV laikraščio redakcijų susirinkime, kuriame senat, Goldwateris vienu sakiniu, būtent, kad balsuoją už senat, Goldwaterį, "balsuos už komunistų traktavimą kaip prieš, ne kaip naujai surasto draugo", nusako nusistatymą, kurį ir lietuviai demokratams turėtų suprasti ir įvertinti.

Dirva vertina ir gerbia savo skaitytojų ir bendradarbių nuomones. Tačiau, jei tik jomis tektų vadovautis, vargu, ar susiavikytume pagrindiniuose šių svarbių rinkimų principuose. Skaitytojai turėtų suprasti, kad Dirva, kad ir pasisakydama už tuos kandidatų principus, kurie jai atrodo lietuviams priimtini, tais pasisakymais nieko nepareigoja -- nei "veiksnių" nei visos lietuvių visuomenės. Todėl ir siūlomas "atsargumas", o kartu ir priekaištai, teikia laikraščio daugiau garbės, negu jis yra užsitarnavęs. Pvz., vienas skaitytojų rašo: "Goldwaterio smarkūs pareiškimai mūsų krašto tikrai iš rusų neišvaduos. O užsiangažavimas vieno prezidentinio kandidato pusei, jam pralošus, gali apsunkinti mūsų "veiksniams" priėjimą prie "veiksnių" Washingtono. Ar negeriau laikytis kiek neutraliau?"

Kitas gi rašo: "Gaila, ponai, nejaugi Jūs tik tiek tegalit pasidarbuoti pirmutinio, o gal būtų ir paskutinio prieškomunistinio kandidato (Amerikos prezidentus išrinkimui)?"

Ir taip blogai, ir taip negerai. Bet reikėtų pridurti, kad Dirva, lygiai kaip ir kiti lietuviški laikraščiai, formaliai nesusiję su jokia amerikiečių politine partija, naudojasi ne agitacine medžiaga, bet faktais, tinkamais naudotis sąmoningam ir apsisprendusiam lietuviui. Lietuviškuosius reikalus statydami pirmoje eilėje, formalų kandidatų pasirinkimą paliekame apspręsti sąmoningam balsuotojui ir susipratusiam piliečiui. O tokių kaip tik labiausiai ir reikia -- tiek pavergtųjų kraštų tiek ir pačios Amerikos labui. (i.č.)

Birčininkų baubas

Vadinamoji "liberalinė" spauda bando amerikiečių visuomenę įgaudinti, nuolat kalbėdama apie dešinio sparno John Birch Society sudaromą kraštui pavojų ir tariamą tos organizacijos "fašistiškumą". Demokratų partijos konvencija šią draugiją pasmerkė, kaip "kraštutinę", kartu su komunistais ir klu-klux-klanininkais. Tačiau ta pati konvencija nepasmerkė Americans for Democratic Action, nors ši organizacija nemažiau yra artima komunistams, kaip birčininkai fašistams. Ir vieni, ir kiti yra karštakosiai (intemperate), tačiau kas leidžia vieniemis, tai jau nuodėmė kitiems. Vadinasi, vartoja mas dvejopas matas: jei kas suka į kairinį kraštutinumą, tai gerai arba bent pakenčiama, o jei į dešinį -- tai jau kriminalas. Taip pat elgiamasi ir su autoritariniais režimais arba diktatoriais: jeigu komunistinis, kaip Ben Bella, Nkrumah, Sukarno ar Tito, tai gerai, jie Washingtone iškilmingai priimami ir jų režimui paremti duodami šimtai milijonų "foreign aid" vardu. O jeigu tik antikomunistinis režimas, tai jau blogai, reikia įvesti "demokratinę" tvarką, kuri paprastai tuojau išvirsta komunistine. Daugelyje tokių kraštų kitaip ir būti negali, ten neprigydi amerikoniško ar britiško tipo demokratijos, kaip beždžionės inksto neprigydyti žmogul. Atsiminkime, kokios istorijos buvo išdėnėjamos dėl Kubos, Dominikonų Respublikos ir Peru. Tik per stebuklą pastaraisiais dviem atvejais Washingtono planuotojams dar nepavyko, nors jie ilgai nenorėjo pripažinti antikomunistinių tų kraštų valdžių. Tuo tarpu tokį Castro tuojau pripažino ir pasikvietė į svečius. "Toks tokių pažiūrų ir ant alaus pavadinimas" -- sako patarė.

KAS KOMUNISTAMS BAIŠIAUSIA

Kaip ir kiekvienoje kitoje politinėje organizacijoje, John Birch Society yra asmenų, kurie mėgsta padaryti aštrius pareiškimus ir apkaltinti įtakingus asmenis už jų padarytas dideles klaidas. Neseniai neliberalinė spauda buvo Jenkin Lloyd Jones strapsnis "The Center line goes to the left", kuriame kaip tik buvo nagrinėjamos birčininkų "nuodėmės", tačiau tai buvo daroma blaiviai.

Didžiausias birčininkų nusikaltimas, esą, tai iškėlimas aikštėn ir paskelbimas dokumentuotos medžiagos apie aukštą vietą užimančių asmenų kairumą ir jų palankumą komunistams bei sovietams. Tai jau "raganų medžioklė". Mat komunistams tati yra pavojingiausias dalykas, kai viešai išaiškinami jų pagalbiniškai. Užtat JAV komunistų partijos gen. sekretorius Guss Hall jau 1960 m. kvietė visus kairiuosius susijungti į bendrą frontą ir kovoti prieš "fašistus", priekurių priskaitė ne tik birčininkus ir Goldwaterį, bet ir kongresinius komitetus, nagrinėjančius komunistų subversyvinę veiklą ir visus kitus, kurie nepučia į koegzistencijos dūdą. Komunistų juoduose sąrašuose yra tokie asmenys, kaip adm. Burke, gen. Walker, senatoriai Dodd ir Keating, buvę senatoriai Knowland ir Nixon, buvęs kongresmanas Kersten ir eilė kitų garbingų amerikiečių. Liberalai juos va-

dina "super-patriotais", tai reiškia antikomunistais.

Planinga komunistų vadovaujama šnairavimo ir šmeižtų kampanija yra vedama prieš tuos vadinamus "super - patriots", kurie nenori nerti sau ant kaklo koegzistencijos kilpos, nepritaria visokiems kultūriniais mainams amerikiečių nenaudai, šitoj akcijoje dalyvauja daugelis politikų, laikraštinių ir komentatorių, nemaža profesorių ir net dvasininkų. Daugelis jų yra naviūs bendrakeliai, ir reikla pripažinti, kad komunistams, ypač jų talkininkų dėka, dažnai pavyksta išstumti iš viešojo gyvenimo jiems pavojingus ar nepageidaujamus asmenis, taip sakant juos "politiškai likviduoti".

Sveikam organizmui nereikia vaistų. Tačiau kai liga užpuola, tenka pavartoti stiprius antibiotikus. Komunistinių bacilų apšėtam amerikiečių politiniam organizmui birčininkai veikia, kaip antibiotikai. Normaliose sąlygose jie būtų nereikalingi.

KLAUDŲ IR PRALAIMĖJIMŲ PRIEŽASTIS

Buvęs viceprez. Nixon prieš keletą dienų iškėlė aikštėn viešą paslapty, būtent, kad Valstybės Departamente yra susidariusi nedidelė, bet labai įtakinga prosovietinės politikos rėmėjų klika, kuri ir nulemia šio krašto užsieninių politiką. Taip atsirado iš-tisa pralaimėjimų grandinė, susidarė tradicinė "no win" politika, t.y. niekad nelaimėti sovietų atžvilgiu. Rooseveltas Jaltaje atidavė sovietams visą rytų ir vidurio Europą ir dalį Azijos. Trumanas atidavė komunistams Kiniją ir neleido laimėti Korėjos karo. Eisenhoweris vengrų sukilimo metu galėjo be šūvio ištraukti iš sovietų dominacijos visą rytų Europą, reikėjo tik diplomatinio paspaudimo, bet padarė priešingai: per Tito pranešė sovietams, kad jie gali su Vengrija tvarkytis, kaip jiems patinka. Kennedy lemiu momentu sutrukdė komunizmo nuvertimą Kuboje ir pritarė Diem likvidavimui Vietname. Žinoma, panašius sprendimus vienas asmuo nedarė. Aišku, kad čia turėjo įtakos Nixono paminėta klika.

MELAI AR TEISYBĖ?

Dabar daug kam yra kaip krikas akyje John A. Stormerio knyga "None dare call it treason", kurios nuo šių metų pradžios jau išėjo 3,400,000 egz. Tenai išskaičiuojami faktai, cituojami dokumentai ir nurodomos pavardės tų asmenų, kurie padėjo ir padeda komunistams laimėti. Jei tai būtų melai, autorius ir leidėjas bematant būtų patraukti teisman už apšmeižimą (libel suit). Tačiau neteko girdėti, kad nors viena byla būtų iškelta. Tokios bylos labai populiarios šiame krašte. Iš "Saturday Evening Post" vienas sportininkas laimėjo bene pusę milijono už apšmeižimą. Kongresmanas Powell kažką neteislingai pasakė apie vieną moteriškę ir iš jo teismas pri-teisė gerokai tūkstančių. Gali komunistų draugai kiek nori tvirtinti, kad viskas Stormerio knygoje yra melai. Tačiau tegul nors vienas teisme įrodo, kad ten yra skelbiama netiesa ir laimi koki milijoną -- tik tada patikėsime. B.L.

SUSIPAŽINKIME su senat. GOLDWATERIU

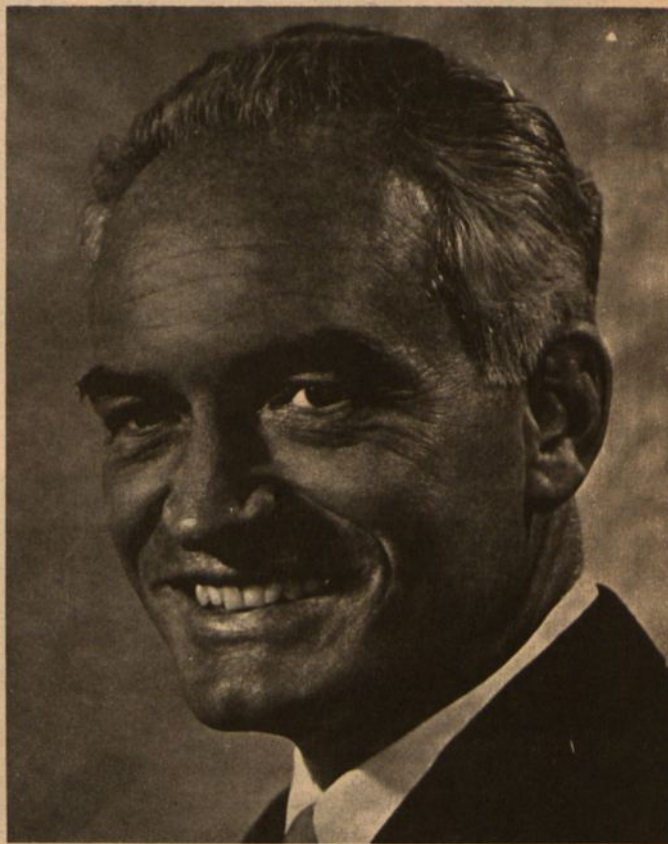
KLAUSIMAS: Ar tikrai siekiate panaikinti Social Security sistemą?

ATSAKYMAS: Jokių būdu ne. Šis kaltinimas yra vienu daugiausia leidžiamų gandų dabartinėje rinkiminėje kampanijoje.

Ne tik kad nesiekiu panaikinti Social Security sistemos -- aš noriu ją pagerinti. Remiu sveiką ir sustiprintą Social Security sistemą. Be to, siekiu, kad visi pasinaudotų tos sistemos privalumais. Siekiu, kad Social Security išmokos ir prilygtų 100 centų doleriui.

KLAUSIMAS: Dažnai girdime, kad jūs norite padaryti Social Security savanoriška. Ar tikrai remiate savanoriškumo principą šiame klausime?

ATSAKYMAS: Ne. Aš kaip tik siekiu, kad federalinė Social Security sistema pilnai įvykdytu uždavinius, kuriems ji yra skirta. Niekad ir negalvojau apie kokią pakeitimą savanoriška sistema. Tos sistemos pagrindiniu uždaviniu buvo ir liko papildyti, suformuoti pagrindą savanoriškam apsidraudimui. Ir aš tikiu, kad toji sistema gali to atsiekti, to uždavinio, kuriam ji buvo skirta atlikti. Turime atsiminti, kad Social Security yra sistema pagrindiniam senesnio amžiaus žmonių apdraudimui. o dauguma amerikiečių kaip tik dar yra apsidraudę ir privačiose draudimo bendrovėse, privačiuose pensijų planuose, apdraudžiant savo sutaupus ir investacijas. Social Security buvo ir privalo būti sargu ir rėmėju tų privačių, savanoriškų programų.

Atsimink Pravieniškįs — neužmiršk
Sibiro kankinių — balsuok už
senatorių
BARRY GOLDWATER!

UŽ KĄ BALSUOTI?

Connecticuto lietuviai, taip kaip ir visos Amerikos lietuviai, yra susirūpinę ateinančiais rinkimais, per kuriuos bus išspręsta į kurias rankas pavesti JA Valstybių vairą.

Turėdami tai galvoje ir bijodami, kad ši kraštą ir likusįjį laisvąjį pasaulį neišstiktų Lietuvos likimas, sudarė Connecticuto Lietuvių Respublikonų Komitetą, kuris pasiryžo skleisti teisybės žodį per spaudą, radijo ir asmeninį kontaktą, raginant balsuoti už tuos kandidatus, kurie užtikrina nesibrolia-vimą su tautų pavergėju - komu-

nizmu, tvirta užsienio politika, kuri savo keliu vėstų prie Lietuvos ir kitų pavergtųjų kraštų atvadavimo.

Komitetą sudaro: pirm. Z. Strazdas iš Hartfordo, adv. L. Mazotas iš Hartfordo, dr. P. Vileišis iš Waterbury, V. Bražėnas iš Stamfordo, A. Gruzdis iš New Haveno ir J. Rygelis iš Bridgeporto. S.

PER DIRVĄ

galite užsisakyti šias knygas:

Shakespeare — Hamletas — 5 dol.

Ant. Šukys — Du mediniai ir tryš geležiniai kryžiai — 3 dol.

Dr. J. Prunskis — Mokslas ir Religija — 2 dol.

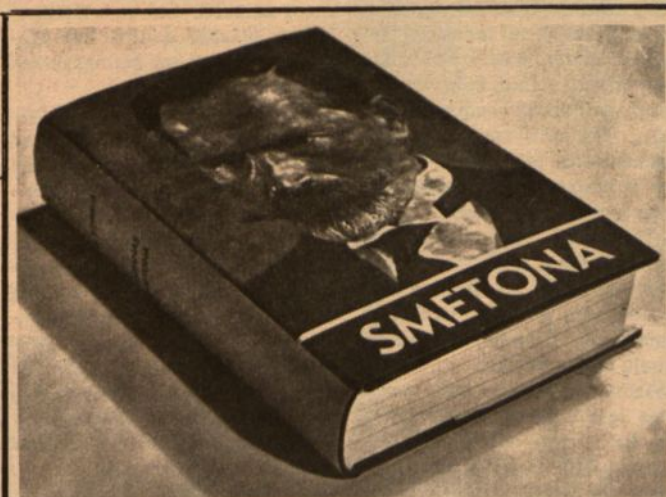
Nerima Narutė (poezija) Relikvijos — 2 dol.

L. Dambriūnas — Lietuviškas auklėjimas šeimoje — 50 centų.

Visa eilė kitų, senesnių ir naujesnių laidų, knygų.

• Prez. ANTANO SMETONOS prenumeratoriai, anksčiau pranešę savo adresus ir per tą laiką juos pakeitę, prašomi savo naujus adresus pranešti K. POCIUI, 3908 FIR ST., EAST CHICAGO, IND.

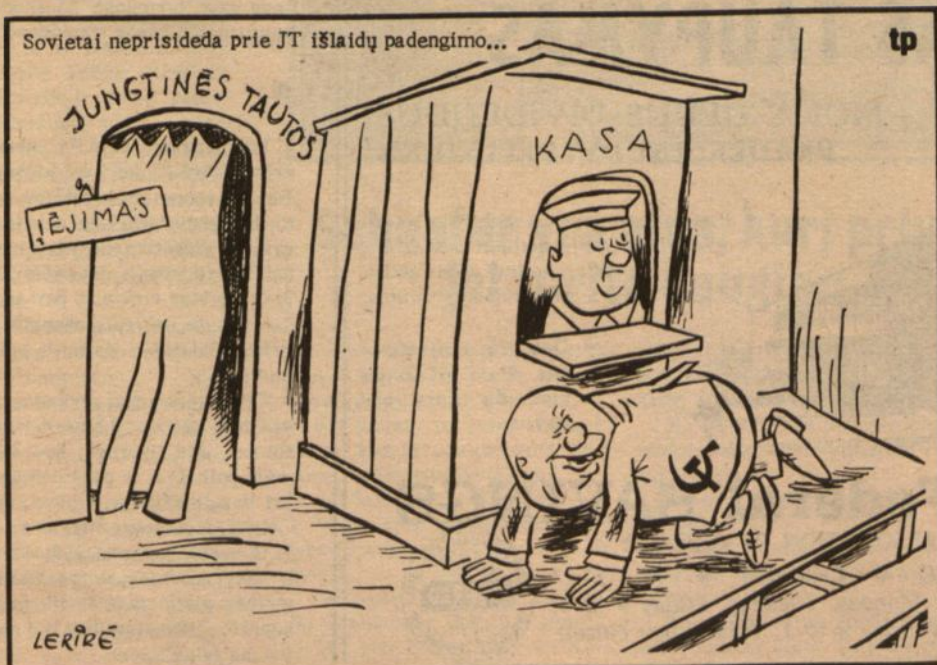
Kai kurios siuntos jau yra grįžę paštui nesuradus adresatų.

ANTANO SMETONOS MONOGRAFIJA

ALEKSANDRO MERKELIO veikalas jau siuntinėjamas prenumeratoriems.

Šį leidinį dar galima įsigyti prisuntus 10 dol. Povilui Ališauskui — 107-17 118th St., Richmond Hill, N. Y.; K. Pociui. 3908 Fir St., East Chicago, Indiana; ar Dirvai — 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

Bandymas įsprukti "zuikiu"...

AKIMIRKOS

Sapnas apie Salomėją (3)

BRONYS RAILA

"Kaip gėdos dėmė ant išbalusio veido, taip jūs, mano dainos, sustingot ant popieriaus... Jei šiandien šypsas ir tiklu į gyvenimą, tai todėl, kad nueitą kelią nulausiau kaip vyšnios išdžiovusią šaką. Sugrioviau altorių, kur melstasi amžiam, kur garbinta meilė ir mėlynos pasakos. Ir tiltą į praeitį visą sudeginau..."

Tokiais žodžiais užsibaigė pora jai dar nepraštos laisvos eilėdaros posmų antrojo Salomėjos Nėries poezijos rinkinio "Pėdos smėly" paskutiniame puslapyje.

Kiekvienas normalaus proto skaitytojas ir tuo labiau literatūros kritikas, jeigu jis nėra Viešpaties apdovanotas specialia subtilumo ir įžvalgumo stoka, negalėjo nepastebėti, kad šis rinkinys buvo ypatingas, "keistas", rodąs gilią ir ilgiau trukusią rašytojos vidinę dramą, kuri po blaškymosi, svyravimų, kentėjimų ir konvulsijų pagaliau užsibaigė "viso tilto į praeitį sudegimu".

Ir tai buvo matyti ne tik iš to paskutinio, per aiškiai deklaratyvinio eilėraščio apie "gėdos dėmę" ir "sunkią nuodėmę dūšioje". Eilėje kitų eilėraščių taip

pat apstu simbolių, alegorių bei nuotaikų, rodančių poetės dvasioje, religijoje, net visoje jos socialinėje pasaulėžiūroje vykstančius gilesnius lūžius, kuriuos smulkiau nagrinėti nėra šio mano praeities sapno užduotis.

Tik norėtusi pridėti, jog "Pėdos smėly", bent man, dar ir šiandien atrodo pats stipriausias ir poetiškai iškiliausias Salomėjos rinkinys, niekada vėliau jos nebepralenktas ir tik retomis įkvėpimo bei kartesnių išgyvenimų akimirkomis vienu kitu gabalėliu tepirlygtas. Ne veltui daugumas šiandien ką rašančių apie Salomėjos vingius ar jos poetinį talentą daugiausia kaip tik iš šio rinkinio ima pavyzdžius.

Tatai lyg tvirtintų dėsni, jog poetai lyriškai yra kūrybiškai stipriausi ir meniškai giliausi, kai jie autentiškai išgyvena nuosmukius blaškymosi, kančių, svyravimų, gramėdiškų lūžių ir "nuodėmių" laikotarpius. Tas pats buvo Putino lyrikoje, tas pats atsitiko ir Salomėjai. Nieko nuostabaus, kada ir didžiausiam Viduramžių poetui Dantei meniškiausiai ir įdomiausiai pavyko sukurti ne Dangaus, ne Skaistyklos, o Pragaros vaizdus.

Gi galutinai išsilaisvinę nuo

nuodėmių ir patekę "Dangun", - nesvarbu, ar į katalikišką, ar į fašistišką, ar į komunistišką "rojų", - jie tampa tvirtai apsisprendę, per daug tikri savimi, poetiškai tolydžio lėkštėja ir darosi gana nuobodūs.

Smėlio pėdų rinkinį "Sakalo" bendrovė paleido rinkon 1931 m. kovo mėnesį ar balandžio pradžioje. Mes tyčia nesukubinom ruošti spaudai "Trečio Fonto" penktojo numerio, laikdamiesi Salomėjai duoto pažado palaukti kol jos naujasis rinkinys pasieks skaitytojus. Ir, svarbiausia, kol laikraščiuose pasirodys apie jį natūraliai laukini palankūs atsiliepimai. Ypač drausmingoje ir savųjų reklamos reikalams labai budrioje katalikų ir ateitininkų spaudoje. Smūgis vėliau bus jiems dar skaudesnis...

Šis jaunų strategų žygis apamai pavyko, nors, deja, ne tiek skaudžiai, kiek tikėjomės. Gal tam netiko pavasario laikotarpis, gal praskridę paukščiai ir "vėl atkoptama saulėlė budino svietimą" ir blaškė recenzentų dėmesį bei uolumą. O greičiausia gal dėl to, kad buržuazijos ir klerikalizmo sluoksnių literatūriniai kritikai nebuvo tokie kvaili, kaip mes galvojom ir norėjom, kad jie būtų. Aš dabar nebeturio po ranka tų recenzijų, bet kiek atsimenu, jos buvo tegu ir palankios, be negausios ir gana vėsios. Matyt, jie jau nuo ankščiau irgi juto, kad ne viskas gerai su Salomėja, tapo atsargesni, pradėjo kažką tarti.

Jeigu jie kiek sukludo, tai tik savo įtarimų permažumu. Iš tikrųjų, gražiajam, gerajam, sentimentaliajam ateitininkui Salomėja buvo jau visai žuvusi. Mums beliko tik apie tai įtikinamai pranešti.

Ir "Raidės" spaustuvė tada pagreitintai rinko naują, ligol storiausią "Trečio Fronto" numerį. Jame buvo paskelbtas Salomėjos Nėries pareiškimas ir nauji eilėraščiai. Tačiau tai nevyko taip lengvai ir paprastai.

Po pasikalbėjimo Konrado kavinėje mes informavome kitus branduolio draugus ir sutarėme, kad tiesioginį ryšį su ja palaikys Venclova. Ne dėl to, kad formaliai jis skaitėsi redaktoriumi, bet kad jis buvo iš mūsų visų geriausias biurokratas, kruopščiausias korektūrų taisytojas, tvarkingiausias laiško rašytojas ir šiaip patvarus juodadarbis. Kaip teoretikas, ideologas ir marksistas, jis tada dar buvo gana stipnas, bukokas, itin lėtas ir sunkių smegenų, greičiausiai pavargdavo ideologinėse diskusijose. Su Drazdausku ar Korsaku negalėjai jo nė lyginti. Jo atsiminimai apie Nėrį tuo atžvilgiu yra gerokai išpūsti savo paties prestižo naudai.

Pagaliau, daug lėmė ir "tautybės" reikalas, kuris humoro plotmėje pas mus būdavo dažnai gyvas. Lemiantis kolektyvų branduolią tada sudarė trys žemaičiai (Cvirkas, Šimkus ir Drazdauskas, šisai nors gimimu ne žemaitis, bet tėvai ten gyveno), du vidurio

aukštaičiai (Korsakas-Radžvilas ir Raila) ir tik vienas vėnintėlis suvalkietis - Venclova. Korsakui daug neprisidedant, aš ir trys žemaičiai, o ypač liežuvingiausias iš mūsų panemunietis Cvirkas nuolat supasigardžiamu plaudavo Venclovos suvalkietiško neigiamas ar daugiau sia mūsų jiems sufantazvotus būdo bruožus.

Salomėja savo kilme ir tarme buvo aiški suvalkietė, tad savaimė suprantama, kad su ja ryšiniuku labiausiai tiko jos "tautietis" Venclova.

Bet vargti su Salomėjos viešu pareiškimu ir jos eilėraščiais daugiausia teko mums dviem, artimiausiem tos pačios gatvės kaimynam ir kasdien susitinkantiem.

Salomėjai tebegyvenant Lazdiuose, amerikietiška sakant, ji buvo labai kooperatyvi. Dėl to nekilo jokių bėdų. Sunkiausia buvo su jos deklaracija ir naujomis "poemomis". Ranka rašytą pareiškimo tekstą ji prisuntė su savo naujos kūrybos pavyzdžiais, ir tatai mums kėlė ne džiaugsmo, o rūpesčių. Visi dalykai pagal mūsų standartą buvo silpni, nevykę, jovališki. Ypač chaotiškas tasai viešas pareiškimas, kuris rankraštyje buvo gal dvigubai ilgesnis, negu vėliau žurnale atspausťas. Tik visai netiesa tada kaž kieno leisti gandai, kad mes tą pareiškimą už ją surašėm. Priešingai, mes jį braukėm, trumpinom ir mėginom suvesti į šiek tiek logikos rėmus (žinoma, kiek iš viso ten buvo tos "logikos", kuri dabar žinrint atrodo visai absurdiška). Keliis kartus taisėm ir bent du kartus jai siuntėm peržiūrėti. Ir ji pati dar taisė, "gerino", kol galutinai užtvirtino.

Būdami išdidūs ir ateitininkų poetės į mūsų tarpą įsijungimo kažin kaip nepervertindami, jos medžiagą nutarėme dėti žurnale kiek toliau, po amerikiečio A. Margerio noveliukės ir pačioje pirmoje vietoje dedamos labai triukšmingos, agitacinės, aštriai "marksistiškai", beveik bolševikiškai parašytos mano poemos apie "mūsų planetą". Salomėjos įstojimo faktas turėjo tik patvirtinti, kaip gerai neša tas "naujojo gyvenimo" ir būsimų audrų sriautas.

Jos pareiškimo turinys buvo be galo nemoteriškas, net ne literatūrinis, tik kokčiai politinis su tokiais išsireiškimais, kaip "buržuazijos sluoksniui", "pripaudejai", "šamones migdymas", "gyvenimą turi tvarkyti tie, kurie viską padirba" ir kuriuos "buržuazija ir kapitalistai engia ir išnaudoja"... Žinoma, gimnazistiškai sentimentalaus pirmojo "Anksti rytą" rinkinio autorės lūpose tokie žodžiai skambėjo beveik klaidiai.

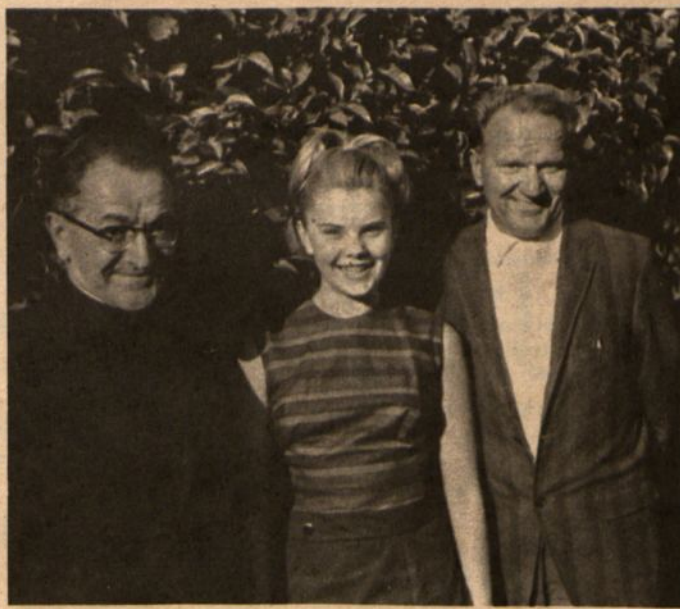
Pareiškimas baigėsi grioždišku sakiniu, kuriame suredaguoti ji gal daugiausia gavo mūsų tautos: "Nuo šio laiko šamoningai stoju prieš darbo klasę išnaudotojus ir savo darbą stengsiu sujungti su išnaudojamųjų masių veikimu, kad mano ateities poezija būtų jų kovos įrankiu".

Ir jeigu tos citatos pabaigą čia pakartoju, tai tik norėdamas priminti, kad tokios pagrindinės linijos, iš esmės imant, ji laikėsi ligi savo gyvenimo galo, nedaug teiskrypdama principuose, nors daug ir toli nukrypdama formose, apipuošdama simboliuose ir nuskaudindama alegorijose, - ir daug kūrybiškiau ir poetiškiau, negu savo pirmuose "išnaudojamųjų masių kovos įrankiuose"...

Tie pirmieji trys "įrankiai", arba kirvukai, kuriuos įdėjom į žurnalą tuojau po pareiškimo teksto, iš tikrųjų buvo labai nekaip išgalastai. Nepatiko jie nei mums, nei vėliau, matyt, jai pačiai, jog jų ir į jokių rinkinių pati nedėjo. Tik po mirties visokių jos raštų rinkinėje jie buvo prisiminti.

Taisėme, truputį geriname, bet kad tos "poemos" buvo nepataisomos. Jos tik rodė, kad Salomėja politiškai ir pasaulėžiūriškai daug mažiau paaišios, negu Cvirkas, Venclova, Šimkus ar aš. Ji iš karto, savęs negaudinėdama ir nesvyruodama, stoji ant bolševikinės platformos ir tik taip ji suprato "savo įstojimo į Trečią Frontą faktą"...

Pirmasis eilėraščių buvo politinis su visais tipiškais bolšev-

Svečiuose pas Jūratę Nausiedaitę. Iš kairės stovi: Tėv. J. Vaišnys, Jūratė Nausiedaitė ir J. Kaributas.

Lietuvaite filmų žvaigždė aplankius

J. KARIBUTAS

"Golden State Freeway". Gražus pavadinimas! Kelias tarp kalnų. Saulė kaitina jų plikas nugaras, lyg jie visi būtų čia sugūžėję vasarą. Tikrai, jie visi labai rūdai įdege! Gražūs jie iš tolo. Sodybos tokios mažos. Vietomis mėlynuoja maldymosi baseinai, kurie žvilga ir mirguliuoja, kviesdami pavargusį keleivį poilsui. Tik visi keleiviai per daug skuba. O apie poilsą pagalvos, kai pasieks savo tikslą.

Tėvas J. Vaišnys, SJ., kuris Californijoje atostogauja, rūpinasi, ar gerai mes važiuojame. Juk šituo keliu pirmą kartą. Tik pamesk vieną įstojimą ir būsi paklydęs. Tiek daug išvingiuotų kelių! Bet mes lekiame vis į vakarus, kol surandame pradedančios garsėti lietuvaitės namus. Tai Jūratė Nausiedaitė. Nors filmose ji dabar vadina -- Ann Jillian, kažkodėl filmose lietuvaitės pavardės nepriimtinos. Nors jos nekeblės už tokias Stanwyck, Jurado ar kt. Na, bet jau čia kita tema.

Kelionė baigėsi linksmais pasisveikinimais. Visi maloniai pasitiko. Nausiedai gyvena apie 25 mylias nuo Los Angeles. Graži rezidencija, graži aplinka. O tą visą aplinką dar labiau praskaidrina linksmutė, dar vos į gyvenimą besiruošianti Jūratė. Ji vaikišku linksmumu mus pasitiklo. Jos žvalumas, šamposis, sugebėjimas atsakinėti į klausimus, mus sužavėjo.

Kada 1957 metais šv. Kazimiero parapijos lituanistinė mokykla suruošė jaunųjų talentų pasirodymą, Jūratė jau vaidino. Sutikau pirmą kartą tada mažytę Jūratę. Gal kokį penkių metų. Jos gabumais jau tada buvau nustebintas.

Ponia Nausiedienė tada jau man pasakojo, kad ji dedanti pastangas, kad Jūratė prisiskverbūt į filmų studijas, bet tai esą nepaprastai sunku. Mačiau jos ryžtą, energiją ir buvau įsitikinęs, kad ji tas pirmąsias duris tikrai pravers. Dabar jau tai įvyko ir Jūratė jau ne kartą buvo pristatyta ekranuose.

Šiandien, po aštuonių metų, klausiu Jūratę, ar ji dar prisimena pirmuosius žingsnius scenoje? Juk buvo dar labai mažytė. Bet ji, nors ir nelengvai, bet prisiminė ir linksmai kvatojo iš tos pradžios.

Tėvas Vaišnys užklausė, kaip jai patiko filmas su Natalie Wood "Gipsy". Oi, kaip patiko! O kokia miela aktorė Natalie Wood. Štai, rodo mums dovaną, gražią auksinę apyrankę, kurią pabaigtųjų proga Natalie jai padovanojo. Prie jos prikabinata širdutė, kurioje įrašas: gerajai Ann Jillian, 1962 metai.

Jūratė pasakoja, kad ji labai gerai buvusi įvertinta scenoje, kai vaidino Pasadena Play House (Per tą teatrą pereina visos filmų žvaigždės). Dabar ji studijuojanti dramą ir kalbą.

Tikrai, kad labai mielas vaikas. Motina pasakoja, kad ji visur ir visi labai mėgsta. Tiek mokykloje seselės, tiek visi sutikieji žmonės. Su kuo ji bendradarbiauja, visur įsigyja simpatijų. Tikrai, kad ir mes per šią trumpą valandėlę, prie kavutės bešnekučiuodami, jai pamilome. O kiek ji pričiausėjo iš daigingų juokų!

Geriausiai jai patiko dirbti filme "Čigonė". "Vaikai žaislą pasaulėje" dirbusi net penketą mėnesių. Bet dabar Jūratė nutilo. Motina aiškina, kad jos dabartinis amžius laikinai sutrukdė darbą filmose. Tikrai, juk dabar, nei vaikas nei panelė. Teksia porą metų palnėti. Gal kiek išsities. Dabar nelabai galima kur priitaikyti. Nebent kur šeimai reikėtų nepilnametės.

Kaip ten bebūtų, bet Jūratė tvirtai įsikibusi į filmus. Atrodo, kad jos filmai jaunebepaleis. Tik klausimas, kiek ji pakis? Ar ji pasiliks Lietuvaite? Ar ji pasiliks tokia miela ir draugiška, kaip dabar? Kokie vėjai galės ją pakelsiti? Kiek pastebėjau, su lietuvių kalba reikėtų pasispausti, tobulintis ir stengtis daugiau lietuviškai kalbėti. Reikia tikėtis, kad tėveliai įsikieps tėvynės ir lietuvių kalbos meilę. Tada ji tikrai išliks tokia, kokia šiandien turime Rūtą Lee-Kilmonytę.

Linkime Jūratei išlikti mielai, gerai ir pavyzdinai Lietuvaitei.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti

D I R V A

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

be maito, licencijos ir kitų mokesčių!

Tokius siuntinius galima pasiųsti per mus iš sandėlių esančių Sovietų Sąjungoje. Taip siunčiame automobilius, motociklus, dviračius, suvamas mašinas, akordeonus, radijo ir televizijos aparatus, medžiagas, maistą, svaiginamus gėrimus, cigaretes ir t.t.

Taip pat be jokių kliūčių galima siųsti į Lietuvą maistą, medžiagas ir kitas prekes iš Anglijos.

Kviečiame pasinaudoti proga pasiųsti giminėms specialų labai vertingą

ŽIEMINĮ SIUNTINĮ — P-3

susidedantį iš dviejų atkarpų po 3 jardus dviems palams labai šiltos angliskos ULSTER medžiagos ir vienos atkarpos 3½ jardų ekstra geros angliskos medžiagos žieminiam vyriškam arba moteriškam kostiumui tik už

\$75.00 su Sov. maitu ir pasiuntimu.

Taip pat dar galima pasiųsti mišrų aukšto kaloriteto maisto 22 svarų siuntinį M-13 susidedantį iš taukų, kakavos, miltų, kavos, šokolado, cukraus, arbatos ir prieskonių tik už

\$30.00 su Sov. maitu ir pasiuntimu.

Be to dar tebesiunčiame labai didelį pasisekimą turėjusį specialų tvirtų ir gražių vilninių angliskų medžiagų siuntinį V-3, susidedantį iš trijų atkarpų trims kostiumams po 3½ jardų, viso 10½ jardų tik už

\$55.00 su Sov. maitu ir pasiuntimu.

Reikalaukite pavyzdžių ir rašykite

BALTIC STORES LTD.

(Z. JURAS)

421, Hackney Rd., London, E. 2., England

Seniausia lietuvių bendrovė Anglijoje veikianti nuo 1938 m.

Atstovai Amerikoje:

L. Venckus, 7012 S. Talman Ave., Chicago, Ill. 60629. Tel. 436-0491.
GAIVA, 3570 W. Vernor, Detroit 16, Mich.

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS!
PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

• Pinigų taupymui nereikia varžinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokam visas pašto persiuntimo išlaidas.

• Dabartinis dividendas 4½% išmokamas du kart per metus.

ŠIA VASARĄ LIETUVIAI JŪRŲ SKAUTAI DAUG NUVEIKĖ

Su pageltusiais krantinčiais rudens lapais baigėsi Lietuvių Jūrų Skautijos 1964-ųjų metų stovyklavimo sezonas. Stebėję ir sekę lietuviškojo jūrinio skautinio jaunimo veiklą, pastarosios vasaros metu, gali tik pasidžiaugti Jūrų Skautijos padalinių aktyvumu, atskirose vietovėse puikiai praveistomis vietinio pobūdžio jūrų skautų stovyklomis ir bendra jūrinio skautavimo propagavimu bei reprezentacija lietuviškosios visuomenės ir vietos gyventojų tarpe.

Chicagoje, Lietuvių Jūrų Skautijos veiklos lopšyje, šio sezono metu gražiai reišėsi korp! Gintaras ir jūrų skautų, jūrų skautų "Baltijos Jūros" ir "Juodkrantės" tuntai, rengdami įvairius minėjimus, šventes ir dalyvaudami vietos visuomenės rengimuose parengimuose. Pamintinas ypatingai iškilmingai ir įspūdingai suorganizuotas ir praveistas mirusiųjų pagerbimo dieną Lietuvos Partizanų ir žuvusių už Lietuvos laisvės bei mirusių pagerbimas prie Laisvės Kovų paminklo ir Michigano ežere, kuriame dalyvavo ne tik visa Chicago jūrų skautija bet ir plačioji lietuviškoji vietos visuomenė.

Stovykliniam laikui atėjus, "Baltijos Jūros" ir "Juodkrantės" tuntų 53 jaunesnieji jūrų skautai-bebriukai ir jaunesniosios jūrų skautės-udrytės, su savo vyresniais sesėmis ir broliais, vadovaujami sktn. J. Lukošūnienės ir v. v. senj. Audr. Aglinsko, dvi savaites sekmingai stovyklavo, skautavo, plaukiojo ir buriavo prie Piwoukes ežero, Wisc. p. p. Basčių vasarvietėje. Tai buvo pirmoji, specialiai tik jaunesniesiems jūrų skautams-ėms skirta stovykla, kuri savo dvasia, programa ir organizuotumu gali būti pavyzdžiu ir kitoms stovykloms.

Clevelando jūrų skautų-čių "Klaipėdos" vietininkijos skautai, vadovaujant jūr. v. skt. V. Petukauskui ir talkininkaujant vietos jūrų skautų Tėvų Komiteto nariams, stovyklavo netoli Clevelando.

Detroito jūrų skautai, "Šarū-

no" laivo nariai, ir jūrų skautės, vadovaujami jūr. paskt. A. Pesio ir pask. Laurinavičienės, šią vasarą dalyvavo visuomenės rengimuose minėjimuose, šventėse, buriavo ir iškylavo. Budžių

Makarevičiaus ir v. v. b. A. Raulinaičio rūpestingose globose, atliko šių metų stovyklinę ir jūrinio skautavimo praktiką, gražioje Catalina saloje. Stovyklaujantieji losangeliečiai

Chicago jūrų skautės plaukiojimo varžybų laimėtojos.

Clevelandiečiai jūrų skautų vadovai Petukauskas ir Kižys puošia suvažiavimo patalpas.

vieneto vadas v. v. Petrulionis paruošė kelioliką budžių kandidatų į žodžius.

Los Angeles jūrų skautai-ės su savo vadovais, jūr. sk. S.

plaukiojimo ir buriavimo praktinių žinių įgijo Atlanto vandenyno nugalėtojo Rožinsko instruktojami ir sekmingai kvalifikavosi atitinkamiems buriavimo atlikto stažo ženklams.

Ypatingai gražiai ir sekmingai savo tuntą ir Lietuvių Jūrų Skautiją šiais metais reprezentavo tuntininko v. v. b. Jančiausko vadovaujamas Bostono jūrų skautų "Nemuno" tuntas. Šio tunto jūrų skautai, jūr. sktn. M. Manomaičio ir v. j. b. Kovo vadovybėje, stovyklavo Tėvų Pranciškonų ūkyje prie Kennenbuckport, Maine.

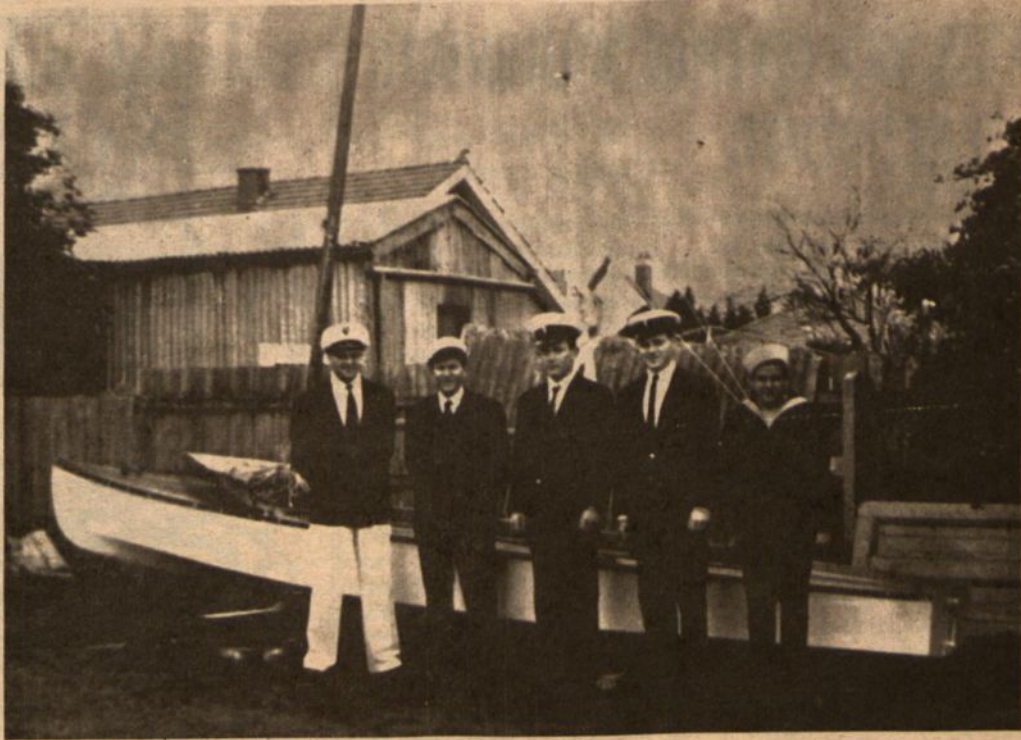
Jūrų Skautijos akademinės korp! Gintaras nariai, jūrų skautijos vadovai-vės ir vyresnio amžiaus jūrų skautai-ės, jūr. psk. L. Šleniui vadovaujant, atliko kelių šimtų kelionę su "canou" Minnesotos upėmis ir ežerais, kuri buvo užbaigta kelių dienų stovykla. O patyrę jūrų skautai akademikai-buriuotojai, vadovaujami dr. v. j. sktn. K. Aglinsko, net du kart šią vasarą, su burine jachta, perskrodė Michigano ežerą, padarydami virš 500 mylių kelią ežero bangomis.

Neatsilikio savo aktyvu ir Australijos bei Kanados jūrų skautai ir vadovai.

Australijoje jūrų skautijos vadovai j. psk. Gabas ir j. psk. Vaitkus su savo vadovaujamais jūrų skautais ir budžiais, kiek vietos sąlygos leidžia plėsti ir ugdyti lietuviškąjį jūrinį skautavimą, sekmingai atliko buriavimo praktiką, padarė kelioliką ilgesnių kelionių ir išlaikė kvalifikacinius jūrų skautų vadovų egzaminus prie Australijos Jūrų Skautų Sąjungos, įgydami reikiamą pripažinimą australiečių jūrų skautų tarpe.

Toronto-Kanadoje jūrų skautų-čių "Neringos" tunto nariai, vadovaujami tuntininko j. v. skt. B. Stundžios ir sktn. Kuprevičienės, atliko visą eilę kelionių, iškilų ir buriavimo praktiką vietos vandenyse.

Be jūrinio skautavimo, stovyklavimo ir kt., šią vasarą labai efektingai ir gražiai pasireiškė Jūrų Skautijos sportininkai-krepšininkai ir plaukikai. Chicagoje jūrų skautai-ės plaukikai vadovaujami v. v. Mažeikaite, v. v. J. Butkevičiaus ir v. v. b. Radvilavičiaus sekmingai daly-

Australijos lietuviai jūrų budžiai prie savo burlaivio. Stovi iš kairės: A. Gabas, V. Vaitkus, M. Didžys, B. Jarašius ir A. Raila.

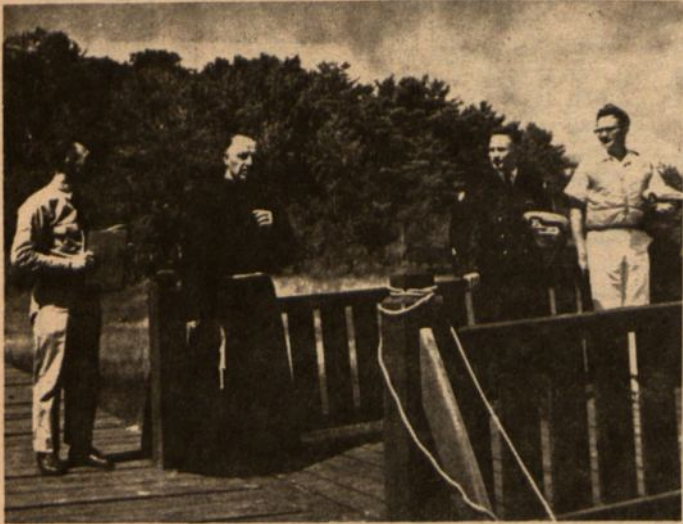
vavo, laimėdami pirmąsias vietas, vietos amerikiečių jūrų skautų plaukimo varžybose ir Šiaurės Amerikos Lietuvių plaukimo pirmenybėse Chicagoje, Clevelande ir kt. Jūrų Skautijos plaukikai-laimėtojai atžymėti specialiais medaliais ir gražiomis pergalės taurėmis.

Bendrai, visur, kur tik reišėsi Lietuvių Jūrų Skautijos padalinių veikla, šią vasarą vyko plaukiojimo, buriavimo ir skautavimo užsiėmimai, stovyklos, iškilos ir kelionės, kurios buvo surištos maloniais jūrinio skautavimo išgyvenimais. Šia proga norėtusi atkreipti dėmesį į tai, kad, kaip iki šiol, nei vienoje

(Nukelta į 6 psl.)

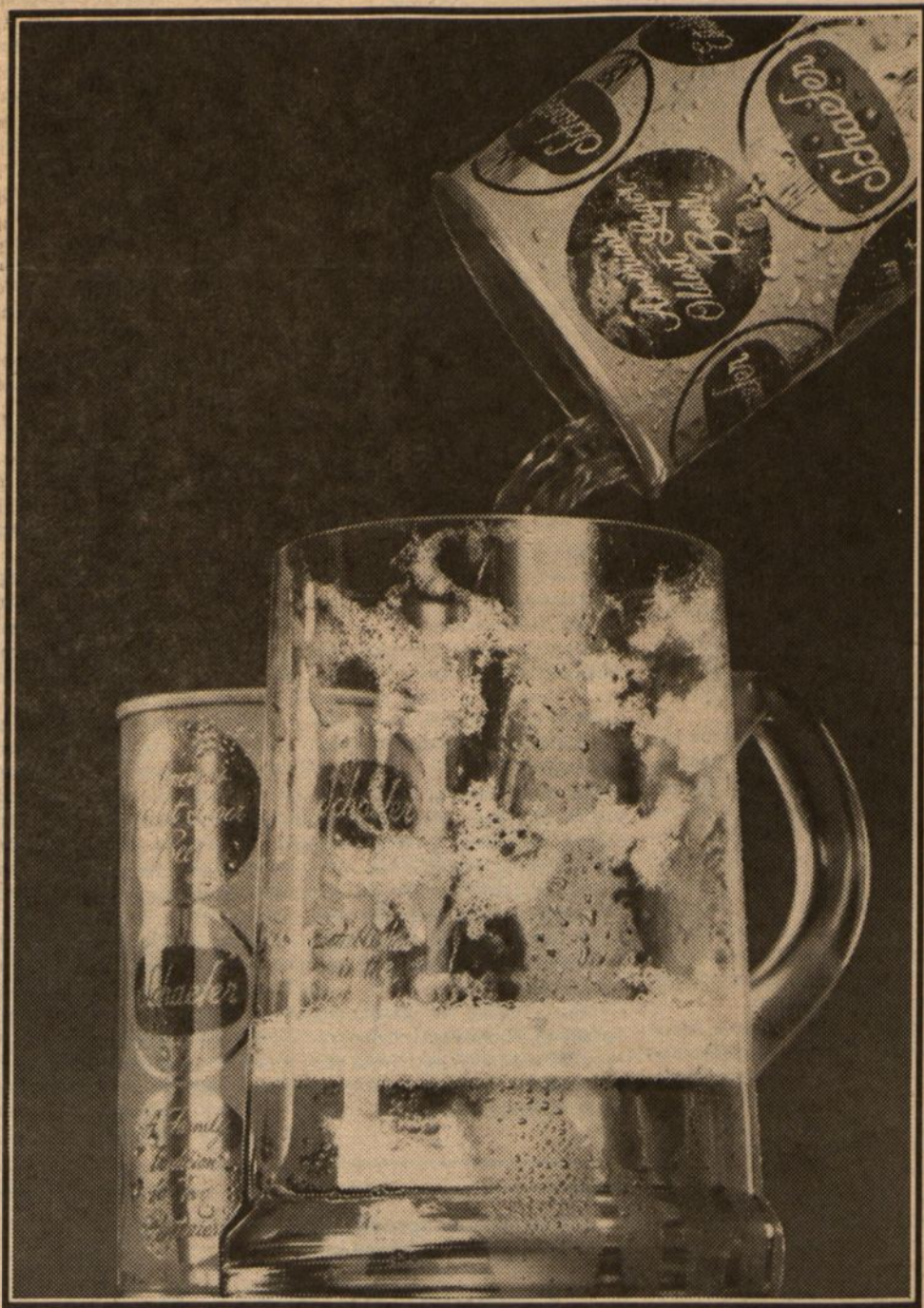
Detroito jūrų skautai stovyklauja.

Tėv. Gaillušis sveikina stovyklaujančius Bostono jūrų skautus. Šalia stovi Kovas, Jančiauskas ir Čepas.

Los Angeles bebrai Rožinsko jachtoje atlikę buriavimo pratimus.

Schaefer yra alus, kurį privalote turėti, jei turite daugiau, nei vieną.

Kai esate ištroškęs, pirmas šaltas alus — bet kuris šaltas alus — ragaujamas su pasigėrėjimu.

Be vėliau, su antru stiklu, ir trečiu, kaž ko pasigendate. Kaž kaip jaučiasi nusivadėjimas.

— Bet Schaefer yra skirtingas. Malonumas geriant Schaefer niekad nepranyksta po stiklo ar dviejų.

Net troškuli nuraminus, Schaefer vistiek lieka šviesus ir stiprus.

Tai yra kokybė, išskirianti Schaefer nuo kito gero alaus. Žmonės kalba, kad stiprus, šal-

tas, auksu šviečias Schaefer suteikia tą patį pasitenkinimą šalta stikla po stiklo ragaujant.

Jie ištikrųjų turi pirmojo alaus malonumą, jis liks ragaujant visą turimą alų.

Taigi, kodėl neišbandyti Schaefer?

Sekantį kartą, kai eisite apsipirkti, pasiimkite šesiu bonkų dėžutę ar dvi.

Išitikinkite patys, kodėl Schaefer vadinasi alumi, kurį privalai turėti, jei turi daugiau, kai vieną.

Schaefer Breweries, New York and Albany, N. Y., Baltimore, Md.

KAIP JAV IŠVENGĖ KOMUNISTO PREZIDENTO

K. S. Karpus

Kad nuo viceprezidento iki prezidento tik vienas žingsnis, jau patyrėme iš prezidentų staigios mirties arba nužudymų atvejų. Pastaraisiais laikais ypatingai pamėgta naudoti pasirinkimus, pasiskyrimus ar pakvietimus viceprezidento vietai asmenims, kurio prezidentu nominuotas kandidatas labiausiai pageidauja. Eisenhoweris kandidatuodamas 1952 ir 1956 metais pasirinko Nixoną.

Kennedy 1960 m. pasikvietė Johnsoną, bet aplinkybių privertė, kad Kennedy'io laimėjimas rėmėsi pietinių valstijų balsais, kurios balsavo tik dėl to, kad Johnsonas kandidatuavo viceprezidentu.

Taip Kennedy galėjo gauti 34,226,925 balsus, Respublikonas Nixon gavo 34,108,662 balsus. Kadangi dar virš 600,000 kity balsavo už dviejų ar trijų bereikšmių partijų kandidatus, tai Kennedy ir taip buvo mažumos prezidentas. Be Johnsono jis tikrai būtų pralaimėjęs. Nauda, kad viceprezidentu neparinkta koks naujos kartos "liberalas", kuris galėjo būti kraštui kenksmingas, tapęs prezidentu po Kennedy nužudymo.

Grįžtant prie viceprezidentų pasirinkimų: vienas nepakvietimas viceprezidentu išgelbėjo

JAV nuo komunisto prezidento! Rooseveltas 1932 ir 1936 m. laikė viceprezidentu Garnerį. 1940 m. viceprezidentu pakvietė Wallace, Jeigu Rooseveltas, kandidatus 1944 m. ketvirtam terminui būtų paklauses reikalavimų ir būtų palikęs Wallace ir antram terminui, 1944 metais krašto valdžia visai pigiu būdu būtų patekus komunistams.

1944 m. Rooseveltas pasirinko senatorių Trumaną viceprezidentu -- ir 1945 sausio 20 d. pradėjus ketvirtą terminą prezidentui -- balandžio 12 d. mirė.

Jeigu Wallace būtų paliktas antram terminui, šiandien pasaulis būtų kitokios spalvos: Potsdamo konferencijoje, pirmiausia tą vasarą, greta Stalino būtų sėdėjęs komunistų žmogus Wallace. Vokietija būtų, Washingtono sudarytu planu, suardyta, suplėšyta į daleles. Nuo bolševikų pabėgę užgrobtų kraštų žmonės būtų buvę iki vieno sugrąžinti į Sovietų nagus.

Kas tas Wallace? 1933 m. pakviestas į Roosevelt kabinetą žemės ūkio sekretoriumi ir 1940 m. tapęs viceprezidentu, buvo komunistų toli numatyto plano pagrobti valdžią iš vidaus auka. Reikėjo tik pakviesti jį viceprezidentu 1944 metais.

Iki 1940 m. komunistų partija vis statė savuosius kandidatus į prezidentus ir viceprezidentus. Už komunistų kandidatus būdavo balsuoja tik keli tūkstančiai jų pačių ir jų suklaidintų žmonių. Tuo būdu jie nieko negalėjo atsiekti.

1944 m. metų savo "principą" į sąslavyną, liovęsi statyti savo kandidatus, komunistai įsibrovė į demokratų partiją. Tais metais ketvirtam terminui kandidatuojąs Rooseveltas buvo smerkiamas už tradicijų laužymą prezidentu tik du terminus. Demokratai bijojo, kad jis gali pralaimėti -- prisiėmė sau į talką visokį šlamštą. Komunistai jiems tapo mielais partneriais.

(Kongresas, pasipiktinęs Roosevelt elgesiu, pravedė įstatymą, prezidentui leidžiant kandidatuoti tik dviems kadencijoms, bet tas prasidėjo nuo 1948 metų).

1944 m. demokratų partijos konvencijoje Chicagoje Rooseveltas nominavus, staiga kilo audras: prasidėjo iš anksto komunistų ruošta revoliucinė demonstracija. Konvencijos milžiniškoje salėje, buvę komunistų atstovai ir svečiai iš gatvės suleido tūkstančius žmonių suplakatais, šukiais. Demonstrantai reikalavo Wallace išrinkti viceprezidentu.

Sąmokslu rengėjai tikėjosi išreikalausią iš konvencijos atstovų ir demokratų vadų, padėkos ženklą už pritarimą Rooseveltui kandidatuoti, palikimą Wallace viceprezidentu.

Jau buvo žinoma, kad Rooseveltas, eilę metų pusiau paralyžuotas, nesveikas, ty metų vasario mėnesį grįžęs iš Jaltos konferencijos visiškai ligoniu, gali ilgai negyventi. Tas žinias parvežė Roosevelt palydovai - patarėjai, ir komunistai nenorėjo pražiopsoti progos.

Tačiau, nežiūrint užkulisinių spaudimų, Rooseveltas ir demokratų vadai laikėsi už pasirinktą viceprezidento postui kandidatą, mažai žinomą senatorių H. Trumaną.

Kas tik turi gerą skonį
Viską perka pas Lieponį!

Lietuvių Prekybos Namai

FURNITURE CENTER, INC.

Vienintelė lietuvių prekybos įmonė Amerikoje, parduodanti importuotus ir vietos fabrikų baldus, kilimus, namų įrengimus; televizijos ir Hi-Fidelity bei Stereo aparatus. Be to, parduvinėja baldus biznio įstaigoms, vasarvietėms, moteliams ir viešbučiams. Dovanai sudaromi specialistų dekoratorių planai.

FURNITURE CENTER, INC., ČIKAGOJE
6211 So. Western Ave., Marquette Parke
Tel. PROspect 8-5875

3207 So. Halsted St., Bridgeporte
Tel. VICTory 2-4226

Abi krautuvės atidarytos pirmą, ir ketvirtą, nuo 9 val ryto iki 9 val. vakaro, kitomis dienomis nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadeniais nuo 12 val. iki 5 val. atidaryta tik Marquette Parko krautuvė.

Vg.

KORP! NEO-LITHUANIA METINIS BALIUS

Rengia: Korp! Neo-Lithuania Clevelando skyrius

SPALIO 31

2177 LEE
★ STARDUST BALLROOM (CEDAR & LEE)

PROGRAMOJE:

PUKI VAKARIENĖ,
BUFETAS,GERAS ORKESTRAS,
ŠOKIAI.

KAINA: \$5.50

Gera pasirodyta 'Junior Olympics'

Keletas Clevelando LSK Žaibo iškilėsių prieauglio klasių lengvatelių dalyvavo "Junior Olympics" varžybose, pasiekdami dėmesio verto pasirodymo.

Kas yra "Junior Olympics"? Tai yra A.A.V. (Amateur Athletic Union) kontroliuojama institucija, suorganizuota paruošti sportininkų prieauglių varžybas. Šiose varžybose dalyvauja tik 14 metų ir jaunesni sportininkai. "Junior Olympics" yra pačios svarbiausios varžybos prieaugliui Amerikoje, kurios paprastai yra vykdomos vasaros atostogų metu.

Lengvosios atletikos programa yra pagrindinė "Junior Olympics" dalis.

Kaip vykdomos varžybos? Pirmiausia išaiškinami laimėtojai paskirose "aikštelėse" (playgrounds), kuriose toliau dalyvauja distrikto varžybose. Laimėjusieji pirmas vietas distrikto varžybose, dalyvauja regionio baigminėse žaidynėse, kur pirmiausia varžybos vykdomos atskirai miesto ir priemiesčių divizionuose. Pačioje finalinėse varžybose, kurios yra paprastai transliuojamos per televiziją, dalyvauja kiekvienoje rungtyje tik 6 dalyviai, pagal pajėgumą atrinkti iš abiejų miesto ir priemiesčių grupių. Čia išaiškinami galutiniai "Junior Olympics" nugalėtojai ir pirmų 3 vietų laimėtojai apdovanojami didžiais "Junior Olympics" medaliais. Priemiesčių ir miesto divizionų laimėtojai apdovanojami mažaisiais "Junior Olympics" medaliais.

"Junior Olympics" varžybose Clevelando regione dalyvauja apie 70,000 (!) vaikų. Tuo būdu atrankai padaryti pasirinkimas tikrai didelis.

Šiais metais tikrai rekordinis LSK Žaibo narių skaičius -- net 6 (!) kvalifikavosi iš savo distrikto dalyvauti Clevelando regiono baigminėse varžybose.

Milda Jokūbaitytė, mergaitė (14-15 m.) grupėje, tapo nugalėtoja šuolyje į tolį ir 75 yd. bėgime, Shaker Heights distrikte. Baigminėse varžybose M. J. laimėjo 2-ą vietą "Suburban Division" nušokus 15' -- 1 1/2" ir buvo apdovanojama mažuoju "Junior Olympics" medaliu.

Rita Jokūbaitytė laimėjo pirmą vietą 50 yd. bėgime, mergaitė (12-13 m.) klasėje, Shaker Heights distrikte. Baigminėse regiono varžybose R. J. pasiekė finalą, kur atbėgo 6-ji, "Suburban Division".

Julius Stankevičius, kvalifikavosi jaunių 12-13 m. klasės, 50 yd. bėgime ir šuolyje į tolį. Baigminėse regiono varžybose J. S. labai stipriai konkurencijoje pasiekė finalą "Suburban Division", kur atbėgo 6-ju.

Eglė Giedraitytė laimėjo pirmą vietą mergaičių 9-11 m. klasėje, 50 yd. bėgime Willowick distrikte, prabėgusi per 7.1 sek.

Liusė Vasiliauskaitė laimėjo pirmą vietą softbolo sviedinuko metime Clevelando miesto Thomas Edison distrikte, tačiau nedalyvavo baigminėse regiono varžybose, išvykus stovyklauti.

Saulius Premeneckas, dalyvaujamas kaip East Clevelando nugalėtojas 9-11 m. klasės 50 yd.

bėgime ir šuolyje į tolį, baigminėse regiono varžybose pasiekė tikrai dėmesio vertų laimėjimų. Priemiesčių grupėje (Suburban Division) S. P. laimėjo pirmas vietas šuolyje į tolį ir 50 yd. bėgime. Po šių laimėjimų S. P. buvo atrinktas dalyvauti pačioje finalinėse varžybose, kur laimėjo pirmą vietą šuolyje į tolį (15'-0") ir antrą vietą 50 yd. bėgime (6.8 sek.).

Tenka pažymėti, kad iki šiol S. P. yra antras lietuvis, laimėjęs aukso medalį finalinėse regiono varžybose. Pirmą kartą aukso medalį laimėjo LSK Žaibo narys V. Lenkaitis, 1961 m. rutulio stūmimo, jaunių 14-15 m. grupėje.

Pažymėtina, kad iki šiol yra tik 3 lietuviai bet kada laimėję koki nors medalį (t.y. pirmą, antrą ar trečią vietą) finalinėse regiono varžybose ir tas trečiasis, šalia V. Lenkaitis ir S. Premeneckas, yra mūsų žinomas krepšininkas bei lengvatėlis -- Algis Motiejūnas, 1953 m. laimėjęs bronzos medalį (3 vietą) šuolyje į tolį, jaunių 9-11 m. klasėje. (13'-6").

Prie aukščiausių minėtų tenka pridurti, kad perėjusiais metais Milda Jokūbaitytė laimėjo pirmą vietą mergaičių (14-15 m.) šuolyje į aukštį (4'-5") ir Saulius Premeneckas -- trečią vietą jaunių (9-11 m.) šuolyje į tolį, finalinių regiono pirmenybių prie-

miesčių divizionoje (Suburban Division).

Jau nuo 1951 m. LSK Žaibo nariai kas metai dalyvauja "Junior Olympics" programoje. Kol kas tik aukščiausi paminėti 4 sportininkai yra pasiekę laimėjimų finalinėse regiono varžybose ir vargu ar besurinktume 10 sugebėjusių pakliūti į finalines regiono varžybas per šį 14 metų laikotarpį. Paskutinių poros metų bėgyje LSK Žaibo pačio jauniausio prieauglio ruošimas yra labai suaktyvintas, ko pasekoje yra paruošta visa eilė vaikų, pakankamai pajėgių varžytis su geriausiais amerikiečių lengvateliais. Linkėtina, kad jie neapsileistų ir kad tėvai jų pastangas prideramai įvertintų.

(ab)

POLITINĖS DISKUSIJOS

Studentai ateitininkai spalio 23 d., 8 v. v. Čiurlionio ansamblio namuose ruošia politinius klausimus diskusijas, tema "Už ką balsuoti, už Johnsoną ar Goldwaterį?" Diskusijos su dalyvaus adv. Julius Smetona ir Jonas Daugėla, ALT Clevelando skyriaus vicepirmininkai.

Į diskusijas kviečiami visi studentai ir svečiai. Po diskusijų vaisių ir pasilinksminimas.

Ohio gyventojai -- 65 ir vyresni:

Ar gydymosi sąskaitos baigia naikinti jūsų sutaupas senatvei?

To neatsitiks, jei įžvalgiai apsisausosite su Ohio 65, nauju nuo ligos draudimo planu.

Ohio 65 yra sudarytas, kad suteikti plačią apsaugą beveik visiems pensijon išėjusiems. Jį remia virš 50 žinomųjų draudimo bendrovių -- dėka naujam valstijos įstatymui -- ir pasižymi keleta svarbiais, įsidėmėtiniais privalumais:

Nereikia sveikatos patikrinimo. Nėra ilgų blankų. Nėra amžiaus ribos. Sūnūs ir dukros gali apdrausti tėvus be jų parašų. Apdrauda galioja, neatsižvelgiant į ilgą ar pasikartojančią ligą.

Veikite jau dabar! Sužinokite smulkiau apie Ohio 65. Jūsų draudimo agentas suteiks duomenų. Arba siųskite žemiau dedamą kuponą. Tik skubėkite! Ohio 65 įsirašymas baigiasi spalio 31.

HEALTH INSURANCE ASSOCIATION
6 East Long Street, Columbus, Ohio 43216

Please mail me complete information on Ohio 65. I understand there is no obligation.

OHIO 65 HEALTH INSURANCE ASSOCIATION
Dept. N16, 6 E. Long Street, Columbus, Ohio 43216

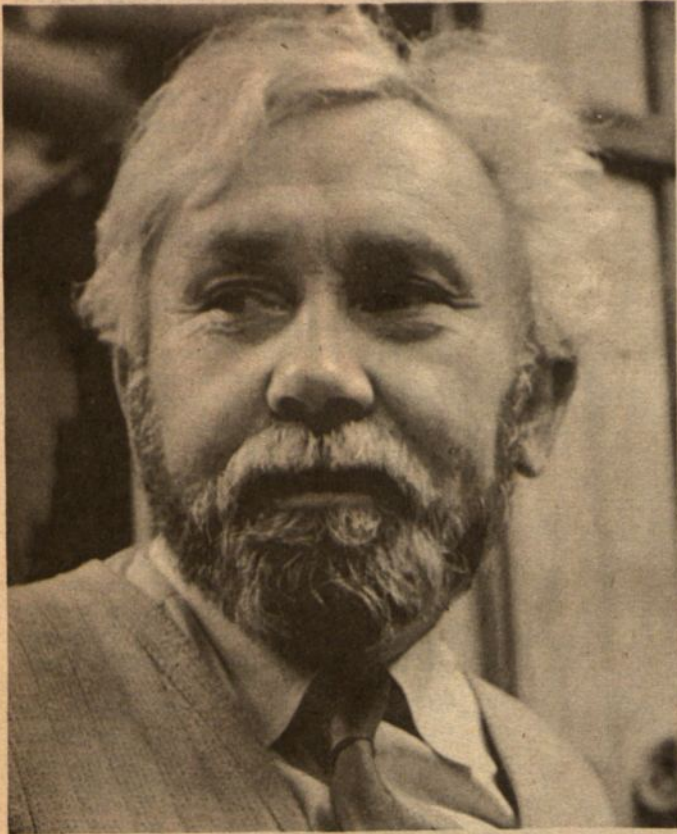
Name _____

Address _____

County _____

City _____

State _____

Dailininkas VYTAUTAS K. JONYNAS atvyksta iš New Yorko da-
lyvauti savo kūrinių parodos atidaryme Clevelande.

gallery
international

13218 Superior prie Euclid Ave.,
Cleveland, Ohio

Nuo SPALIO 17 iki LAPKR. 19 D.

VYTAUTO K. JONYNO

DAILĖS PARODA

Galerija atidaryta kasdien, išskyrus pirma-
dienius, nuo 6 iki 9 val. vak., šeštadieniais ir sek-
madieniais nuo 2 iki 7 val. vak.

L. Garlaitė šuolių 1 tolį laimėjo I vietą, nušokdama 13 pėdų ir
2 1/2 colio. Dešinėje stovi teisėja V. Giedraitis ir D. Jurgaitytė.
Toliau matyti V. Staškevičius, Vysk. Valančiaus lituanistinės mo-
kyklos tėvų komiteto pirmininkas, J. Garlos nuotrauka

• Lietuviškasis Goldwa-
terio Komitetas praneša
visuomenei, kad norintieji
vykti į Public Auditorium
pasiklausyti senatoriaus
Barry Goldwater kalbos, iš
anksto praneša savo vardą
ir pavardę šiems asmenims:
Dr. Vladui Ramanauskui
tel. 481-6700, Vladui Pleč-
kaičiui tel. 681-3674, Ritai
Premeneckienei tel. GL
1-6843, Julijai Smetonai tel.
371-4333 arba 371-4675,
Algiiui Pautieniui tel. ER
1-4168, Raimundui Kudu-
kiui tel. 932-0959, Vytautui
Staškevičiui tel. 482-4942,
generolui Tallat-Kelpšai tel.
YE 2-9566, Ingridai Stasai-
tei tel. IV 6-2111, Antanui
Jonaičiui tel. 531-4608, Jau-
nučiui Nasvyčiui tel. 231-
5957 ir Militai Apanienei
tel. 382-1606.

Senatorius Barry Gold-
water bus Clevelande spa-
lio 27 d. ir kalbės Public
Auditorium 8 val. vakaro.

* LIETUVOS NEPRIKLAUSO-
MYBĖS šventės minėjimas Cle-
velande įvyksta sekmadienį, 1965
m. vasario mėn. 14 d. Visos lie-
tuvų organizacijos yra prašomos
tą dieną nerengti susibuvimų.
ALT Clevelando Sk.
Valdyba

LITUANISTINIŲ MOKYKLŲ
VARŽYBOS

Spalio 11 d. Clevelande, St. Jo-
seph High School stadione įvyko
Clevelando abiejų lituanistinių
mokyklų mokinių lengvosios at-
letikos varžybos, kuriose moki-
niai atsiėkė pasigėrėtinų rezul-
tatų.

12-13 metų grupėje 50 jardų
bėgimą laimėjo Linas Stempu-
žis (6,5 sek.), 10-11 m. grupėje
-- Bronius Kazėnas (7,2 sek.), 9

metų ir jaunesnių grupėje -- 40
jardų bėgimą laimėjo Vytautas
Premeneckas (6,2 sek.).

Šokime 1 tolį -- L. Stempu-
žis -- 16'5 1/2". Linas Stempu-
žis taip pat laimėjo disko meti-
mą.

Įvairiose varžybose laimėto-
jais dar pasirodė: A. Bielinis,
G. Puškorius, Juozas Vasiliaus-
kas.

Mergaičių varžybose laimėto-
jų eilėse matome L. Garlaitę, R.
Čyvaite, D. Bielinytę ir kt.

Šia proga Dirvos skaitytojams,
kurie domisi mūsų jaunimo fizi-
nio lavinimo ir sportinių varžy-
bų reikalais, esame priversti
pranešti, kad pilni rungtynių apra-
šymai ir duomenys vėluojami
arba ir visai neskelbiami dėl to,
kad tokie aprašymai ir rungtynių
rezultatai gaunami iš kompeten-
tingų ir tuos aprašymus duoti
įsipareigojusių asmenų labai pa-
vėluotai. Pvz., tik spalio 13 d.
gautas Chicagoje rugsėjo 12-13 d.
vykusių XIV sport. žaidynių apra-
šymas. Bet iš kitos pusės, Dir-
va, neturėdama apmokamų ko-
respondentų, negali ir reikalaui,
kad tokie aprašymai būtų laiku
pristatomi. Viskas priklauso nuo
visų suinteresuotų geros valios
ir bendradarbiavimo. Pvz., kad ir
trumpas tarpinoklynių varžybų
aprašymas, tipas Clevelando
Plain Dealer, galėjo būti ir Dir-
vai ir kitiems lietuvių laikraš-
čiams pristatytas. Bet tai nebuvo
padaryta. Kalbant apie priekaiš-
tus, kurie prie gerų norų įmano-
mi išvengti, teko girdėti jų ir
abiejų lituanistinių mokyklų mo-
kytojams. Nė vienas jų neparodė
noro ir susidomėjimo bent pasi-
rodyti abiejų mokyklų mokinių
varžybų metu. Mūsų moksleivijos
fizinio auklėjimo ir sporto reika-
lai turėtų rasti didesnę tiek mo-
kyklų vadovybių tiek ir mokytojų
bei tėvų susidomėjimą.

Priekaištų prisiklausėme pa-
kankamai. Laikas tuo reikalu rim-
čiau susirūpinti.

• Neolituanių balius įvyks
spalio 31 d. ištaigingoje
Stardust Ballroom (2177
Lee prie Cedar) salėje. Pra-
džia 7:30 val. vak. Bilieto
kaina \$5.50. Programoje
vakarienė, bufetas ir geras
šokiama orkestras.

* SALOMEJA PETRUŠKEVI-
ČIENĖ, St. Obelenienės ir Br.
Kazėnienės motina, mirė Cle-
velande. Laidotuvės iš Della Ja-
kubs & Son laidojimų namų, 6621
Edna Ave., įvyko penktadienį,
spalio 16 d. su pamaldomis šv.
Jurgio bažnyčioje, 9:30 val. ryto.
Vėlionė palaidota Kalvarijos ka-
pinėse.

Išnuomojamas butas
1 mieg., 1 kamb. ir pilnai
įrengta virtuvė. Garažas.
Ta proga reikalingas namų
prižiūrėtojas, galįs tuo butu
pasinaudoti.

17848 Lake Shore Blvd.
Telef. KE 1-9708 arba AN
1-0182 po 6 val. vak.

NAMŲ RUOŠAI IR
VIRIMUI

Reikalinga moteris šei-
mai su 3 vaikais -- 11 iki
17 m. amžiaus. Gyventi
kartu. 45 dol. į savaitę pra-
džiai. Apmokamos atostog-
gos.

Skambinti prieš 11 val.
ryto arba po 6 val. vak.
Tel. EV 1-4330.

(116-118)

LITHUANIAN VILLAGE, INC. T R A D I C I N I S KONCERTAS-BALIUS

ĮVYKS

1964 M. SPALIO MĖN. 24 D.

LIETUVIŲ SALEJE.

PRADŽIA 7 VAL. VAK.

Programoje -- solistė JUZĖ KRIŠTOLAITYTĖ-DAUGĖLIENĖ,
akompanuojant -- GENOVAITEI KARSOKIENEI.

Po programos VAIŠĖS, ŠOKIAI, grojant "MUSIC BY WONDERTONES" orkestrui ir kiti įdomumai.
Bilietus galima įsigyti Lietuvių Klube telef. EX 1-1143 ir pas Direktorius. Pageidaujama sudaryti po
10 žmonių prie stalo.

Rengėjai Lithuanian Village Inc. Direktoriai

HELP WANTED MALE

AUTO BODY MAN

Turi būti patyręs; geras atlygi-
nimas, bonus, kiti bendrovės
priedai. Tai pastovus darbas Ohio
didžiausiam Cadillac pardavimo
skyriuje. Kreiptis asmeniškai į
Walter Klinkenberg, dirbt. vedė-
ją. Tik ne telefonu.
Central Cadillac
2801 Carnegie

(114-116)

BUS BOYS

Over 21; experienced preferred;
hourly wages plus good tips; uni-
forms, meals furnished; fringe
benefits and paid vacations. Ap-
ply in person after 6 p.m.

KENNY KING'S RESTAURANT
5836 Mayfield Rd.

(114-116)

FITTER - WELDER

Privalo išskaityti mėlynraščius;
geras valand. atlyginimas; pasto-
vus darbas, dieninė pamaina. Ki-
tokie ten nesikreipia.
Boom Boiler & Welding Co.
2514 Center St.

(114-116)

• Nauji ligininės draudi-
mai visiems net virš 65 me-
tų. Kreipkitės pas V. Gied-
raitį tel. 944-6835 ar Z.
Obelenį tel. 881-7741.

HELP WANTED FEMALE

CAR HOPS

OVER 21, experience not neces-
sary, will train. Meals and uni-
forms furnished. Paid vacations
and company insurance. Apply in
person after 4 p.m.

KENNY KINGS RESTAURANTS
5836 Mayfield Rd.

(114-116)

CASHIERS

OVER 21, experience not neces-
sary, will train. Meals and uni-
forms furnished. Paid vacations
and company insurance. Apply in
person after 4 p.m.

KENNY KINGS RESTAURANTS
5836 Mayfield Rd.

(114-116)

WAITRESSES

OVER 21, experience not neces-
sary, will train. Meals and uni-
forms furnished. Paid vacations
and company insurance. Apply in
person after 4 p.m.

KENNY KINGS RESTAURANTS
5836 Mayfield Rd.

(114-116)

Naturally
**SUPERIOR
SAVINGS**

SINCE 1909

13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.

HOME and
REMODELING
LOANS
...
INSURED SAVINGS

**JAKUBS & SON
FUNERAL HOMES**

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidojimų direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

Iš tarpinoklynių varžybų Clevelande, Dešinėje bėga L. Vasiliauskaitė, laimėjusi I vietą, nubėgdama
50 jardų per 7,3 sekundes. Viduryje R. Čyvaite, šalia L. Garlaitė ir kairėje A. Narušaitė. Bėgime pir-
mą vietą laimėjo L. Vasiliauskaitė, II vietą L. Garlaitė ir III vietą D. Sušinskaitė. Šv. Kazimiero mo-
kykla laimėjo prieš Vysk. Valančiaus mokyklą 113:98, J. Garlos nuotrauka

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

MONOGRAFIJOS REIKALU!

Prez. Ant. Smetonos monografijai pasirodžius, daugelis ieško kelių, kaip greičiau ją įsigyti. Neskubantiems patariame užsisakyti per Dirvą. Tai ilgesnis kelias todėl, kad prenumeratorių sąrašas Dirvos administracija turi persiųsti monografijos ekspedicijai. Skubantieji gerai padarys užsisakydami ir 10 dol. čekį siųsdami šiuo adresu: K. POČIUS, 3908 FIR ST., EAST CHICAGO, IND.

• Inž. Eug. Bartkus šiomis dienomis lankėsi Washingtone ir ta proga atliko eilę reikalų respublikonų partijos centre.

• K. Palčauskas, iš Cice-ro, Ill, per Dirvą užsipre-numeravo prez. Ant. Sme-tonos monografiją.

• DAIL. ANTANO TAMOŠAIČIO darbų paroda atidaroma Philadelphijoje spalio 17 d. ir tęsis iki spalio 25 d. Parodoje dailininkas A. Tamošaitis iš-stato 25 tapybos, 10 akvarėlės ir 15 grafikos kūrinių.

CHICAGO

• L. S. T. Korp! Neo-Li-thuania Chicagoje korporacijai metinė šventė ir 42 metų sukaktis bus minima lapkričio mėn. 21 dieną. Ta proga rengia-mas balius puoš-nioje Club Bos-ton salėje (3457 West 26th St.). Vietos už-sakoma iš anksto pas kol. M. SIMKŲ 9-3 ir 5-8 val. tel. CL 4-7450. Šventės pro-grama bus skelbiama vė-liau. (116-118)

SKAITYK IR PLATINK DIRVĄ

Prof. M. MACKEVIČIUI ir šeimai liūdesio valandoje, jūrų skautijos vadovai

Sktn. M. MACKEVIČIENEI

mirus, reiškia giliausią užuojautą

Lietuvių Jūrų Skautijos Vadija

Poniai GALINAI STONIENEI, jos mylimam vyrui

JONUI STONIUI

mirus, liūdesio valandoje gilią užuojautą reiškia-m

A. ir J. Barzevičiai,
M. ir Aug. Kuolai,
Juožas Stanaitis

Sukaktuvinis koncertas Detroite

Detroito Lietuvių Namų Draugija, švęsda 2-jų metų sukaktį, nutarė meninės programos išpildymui pakviesti solistę Neriją Linkevičiūtę. Draugija yra pasistačiusi sau uždavinį atlikti kultūrinę misiją, patiekiant šventės dalyviams, ką nors naujesnio ir patrauklesnio.

Nerija Linkevičiūtė Detroite yra buvus net keletą kartų, bet dar nė karto nepasirodė su didesniu repertuaru -- koncertu. Šį kartą ji išpildys programą palydimą naujai kylančio jauno pianisto Manigirdo Motekaičio.

Šias eilutes rašant, prisiminiau sausio mėn. Dirvoje aprašytą jos koncertą, atliktą Clevelande su St. Baru.

Straipsnyje -- Pasididžiavimo vertas koncertas -- Dirva rašė: "Nerija Linkevičiūtė, savo laiku dalyvavusi Dirvos jaunimui ruošiamame konkurse, patiekė malonią staigmeną, ne vien stilinga išore, bet labiausiai balsine kultūra, kurią ji meistriškai naudojo, kartu įrodant nebetoliese glūdindčius balsinius perlukus, kuriems išskelti ir parodyti yra daug gražių vilčių". Straipsnio autorius baigia šiais žodžiais:

"N. Linkevičiūtės jaunatvė ir jau atsieltas žygis yra daug žadąs jos karjerai ir lietuvių visuomenės pasididžiavimui".

Koncertą pavairins detroitieš-kė baletų šokėja Danutė Miškinytė. Programa žada tęstis ne daugiau, kaip vieną valandą.

Po programos vaišės ir šokiai, grojant Korp! Neo-Lithuania orkestrui.

Sukakties minėjimas įvyksta š.m. spalio 24 d. 7 v.v. DLN D-jos namuose. Kaina su visomis vaišėmis 6 dol. suaugusiems, 3 dol. moksleiviams.

Stalus 10 žmonių iš anksto ga-

jokaičio dukrelė Birutė per daug iškalbinga. Be to ji pirmame veiksmo pasirodė gerokai suamerikonėjusi, pindama į lietuvių kalbą svetimus žodžius, o jau toliau savo replikose -- svertimodžių nebemašė. Tai patimodžių neturėjo ir Mr. Smith per greit atvėsinio, imant dėmesin jos dvasios suamerikonėjimą, kai netikėtai jai pasipiršo šaunus "pardavėjas" Jankus. Žinoma, čia reikia manyti, ji daugiau buvo staigių postelių mergelė, kuri atstovė.

Augustinas Kaunaitis, apsukrusis gydytojas, nustatinėtojas ligų "gydytojiškos diagnozės". Jiš čia pasirodė suktas kaip čigonas, pulkus patarimų davėjas ir menkas patriotas, lietuviškos spausdinto žodžio atkara, nors kitose situacijose tikino publiką pasikliauti jo diagnozės tikrumu-statymu.

Kiti veikalo personažai pasirodė tikimiesni. Dėl aktorių vaidybos vertėtų tik pasidžiaugti, juoba, kad vaidino teatro meno mėgėjai -- visai gerai įsigyvenę į savo vaidmenis, sukurdami veikalo autoriaus nurodymus ir režisieriaus nudaiktus tipus. Jei Vido Gintautaitis ir Stasio Dėdino užsimezgusi meilė ir pasirodė bendras aktorių mėgėjų bruožas.

Tebūnie išklausytas ir pliko žitūrovo savaip sumegztas žodis, ir jokių būdu neturės ryšio su aukštųjų garsu ir smallesnės akies žvilgsniu į reikala.

Veikalas gyvenimiškas ir todėl, kur jis bus statomas, lietuviškai visuomenei patartina pamatyti.

Malonu pastebėti, kad Philadelphijos lietuvių visuomenė, dalyvavusi spektaklyje, išsinešė geriausius atsiliepimus ir apie veikale išskeltus mūsų visuomeninių problemų svarstymus ir apie pačių aktorių kartu su režisieriu Vitaliu Žukausku įdėtą didelį darbą ir jų pasišventimo pripažinimą. Publikos buvo prisirinkę nemažai, todėl ir spektaklio rengėjai, Liet. Bendruomenės Philadelphijos apyl, v-ba, finansiniu atžvilgiu pusėtinai gražiai visus galus suvedė. Vaidinimui pasi-baigus buvo pasivažiinta, jaučiai pasibičiuliauta ir smagiai pasilinksmina, pasišoka.

Lauktina daugiau teatrinių pasirodymų. O šiuo atveju rengėjams didelis ačiū.

J. Bubelis.

Solistė Nerija Linkevičiūtė išpildys koncertinę programos dalį Detroito Lietuvių Namų sukaktuviniame vakare.

lima užsisakyti Neringoje pas Vl. Paužą ir Dariaus ir Girėno klubo svetainėje.

J.G.

ČIURLIONIEČIAI DETROITE

Spalio 10 d. Detroite į graikų salę sugrįžė virš trijų šimtų lietuvių savo brangiai sostinei Vilniui prisiminti ir Čiurlionio ansamblio gražių dainavimų pasigėrėti. Visi, lyg prieš didžiulius atlaikus, šventiškai nusitiekę, tyliai šnekučiuojasi ir žvilgčioja į sceną, laukdami programos pradžios.

7 val. per garsiakalbį pasigirdo Vilniaus Krašto Lietuvių S-gos Detroito sk. pirmininko A. Mišnio balsas, kviečias rašytoją V. Alantą pasakyti kalbą. V. Alantas savo trumpoje kalboje, kaip tokiuose parengimuose ir pridera, priminė Vilniaus, kur gimė mūsų tautos Nepriklausomybės Aktas ir šio minėjimo susirinkusių dėmesio centras -- Čiurlionio ansamblis, reikšmę, kviedamas Čiurlioniečius prabilti dainos meno kalbą.

Prasivėrus uždangai, pasirodė vyrų choras. Plojimams aptilus, Gailė Maritnaitė supažindino klausytojus su pirmutiniu vyrų choro kūriniu -- Sweeney "Miškų gėlė". Ši daina nesudėtinga, bet harmoninga. Išpildyta be priekaištų. Klausytojai priėmė ją šiltai, bet santūriai. Daug gausesnių aplodismentų susilaukė Fr. Lehar kūriny iš operetės "Linksmoji našlė". Visų dėmesį atkreipė Irenos Grigaliūnaitės balsas, dainuojant solo partijas, J. Švedo "Baltos gėlės" klausytojus labiau išjudino. Dirigentas, atspėdamas klausytojų nuotaikas, ją pakartojo. Solo partiją atliko V. Plečkaitis.

Nespėjus aplodismentams aprimti, prie vyrų choro prisijungė ir moterys. Mišrus choras atliko G. Verdi matadorų dainą iš operos "Traviata", Ch. Gounod valšą iš operos "Faustas", G. Verdi čigonų dainą iš operos "Trubadūras" ir L. Arditi "Pabučiavimą". Solo dainavo Irena Grigaliūnaitė. Pabaigai, dainuojant duetą Irenai Grigaliūnaitėi ir Antanui Kavaliūnui, choras išpildė iš G. Verdi "Traviata" Pakelkime taure. Labai taikliai ir skoningai su išpildomais kūrinių klausytojus supažindino Gražina Plečkaitienė. Gilii įsijautimui pianinu akompanavo Rytas Babickas.

Kaip ir visada, Čiurlioniečiai klausytojų neapvydė. Savo drausminga laikysena, darniu balsų išlyginimu, lankstumu kiekvienam dirigento mostui, subtilių piano ir galinga forte priverst klausytoją pamiršti pilkąją kasdienybę ir mintimis keliauti į neapčiuopiamą dainos meno karalystę.

Iš solistų labiausiai išryškėjo Irena Grigaliūnaitė. Ji turi puikią soprano medžiagą ir vykštotos medžiagos mokyklinį apšlifavimą. Nors ji dar Clevelando muzikos instituto studentė, bet

labai daug žadąs talentas.

Visi, su kuriais tik kalbėjau, Čiurlioniečių atlikta programa buvo sužavėti, bet apgailestavo, kad ji buvo per trumpa. Priminiau tati ir ansamblio dirigentui A. Mikulskui. Jis pasitelsino, kad baliuose yra tradicija programai skirti neilgiau 40 minučių. Sutinku, kad ta tradicija taikintina tada, kada meninė programą atlieka vienas solistas, pianistas, smuikininkas, kvartetas ar, pagaliau, kuris parapijinis choras, bet ne Čiurlionis. Esu šimtą procentų tikras, kad ir ši vilniečių suorganizuota minėjimą - koncertą - balių ne tiek pabaliavoti, kiek Čiurlioniečių skambios dainos paklausyti svečiai susirinko. Sūlyčiau ateity šios tradicijos nesilaikyti.

Pasibaigus programai, dainininkai susijungė su klausytojais. Daugelis senas pažintis atnaujino ir naujas užmezgė.

Vaišės buvo puikios. "Aržalynas" šokiams grojo pasigėrėtina. Gėrėjosi jų grojimu ir dirigentas A. Mikulskis ir chormeisteris Rytas Babickas. Skirstant dovanas, laimė nusišypojo p. Čer-niuvienė. Ji savo džiaugsmu pasidalino su savo ir gretimų stalių svečiais. Geriausiai šokėjų porai išrinkti buvo sudaryta komisijs. Ją sudarė gen. Černius, dirig. A. Mikulskis ir L. Heinin-gas. Pirmoji premija pripažinta už valso šokimą B. Norkūnui ir J. Jurkieniui.

Tikiu, kad šiuo vilniečių kruopščiai suorganizuotų minėjimų koncertu - baliu buvo patenkinti visis dalyviai, nes išmušus pirmą valandą, labai nenoromis skirstėsi iš salės namučiu.

IŠTIESKIME VARGŠUI RANKĄ

Nespėjus parašyti įspūdžius apie vilniečių suorganizuotą koncertą - balių, suskambėjo telefonas. Pakėlęs ragelį, išgirdau Balfo 76 sk. pirmininko A. Mus-teikio balsą. Tuoj supratau, ko jisai nori, nes jau senokai buvau jam pažadėjęs parašyti į Dirvą apie Detroite šį mėnesį vyksančią Balfo rinkliavą. Padėjęs telefoną ragelį, susimąščiau. Mes pabėgusieji nuo raudonojo teroro, esame sotūs ir apsiirengę, veik visi turime nuosavus namus ir automobilius, o tėvų žemėje pasilikusieji alkani ir pusnuogiai veda desperatišką kovą dėl savo dvasinės ir fizinės gyvybės. Kaip anuo caro priespaudos metu dr. Vincas Kudirka šaukė "kelkite, kelkite, kelkite", taip dabar Sibiro kankiniai ir vergijai kenčiantieji mūsų broliai yra nukreipę savo žvilgsnius į mus ir savo mintyse aimanuoją: "Gelbėkite, galbėkite, galbėkite". Jų aimanai negalime likti abejingi. Išgirskime juos.

Balfo 76 sk. valdyba suorganizavo 70 rinkėjų būrį. Jie, aukdami savo poilsio valandas, ap-lankys kiekvieno lietuvių namus. Parodykime galingumą, iš-tieskime nelaimingam broliui pagalbos ranką.

K. Jurgutis

New Yorke statys Kultūros Namus

New Yorko lietuviai jau eilę metų kalba, dejuoja, komitetus sudarinėja dėl nuosavų tinkamų patalpų įsigijimo. Taip vis ai-manavimais ir baigdavosi, lietu-višky parengimų didžiausią pelno dalį vis atiduodant kitiems tiks-lams.

Pagaliau lietuviai pranciško-nai, Darbininko leidėjai atžy-mėdami 50 metų to laikraščio sukaktį, tvirtai nusistatė taip seniai visų newyorkiečių lie-tuvių laukiamas patalpas -- Lie-tuvių kultūros centrą, pastatyti labiausiai lietuvių apgyventam-jone. Patalpose tilps: vienuo-lynas, koplyčia, spaustuė ir įvai-rios salės visuomeniniams rei-kalams. Jaunimui ir senimui, ofi-cialiems minėjimams ir iškil-mingoms šventėms. Didžiausia salė numatoma aštuoniems šim-tams žmonių.

Spalio 11 d. sukaktuviniame kon-certe buvo oficialiai paskelbtas statybos vėjus ir pirmųjų tūk-santinių dešimties aukotojų var-dai.

Paminėtina ir to koncerto pro-grama, skirtinga nuo iki šiol buvusių mūsų koncertų, kurią atliko du JAV gimę ir augę lie-tuviai jaunuoliai iš Worcester, Mass. Tai Lilija Mernikaitė, pa-keitusi pavardę iš buv. Micke-vičiūtės, ir Kazys Yakutis. Šiuo metu juodu važinėja po JAV, kon-certuodami amerikiečiams.

Jų repertuarą sudarė daugiau-sia lietuvių kompozitorių dainos bei operų arijos. Labiausiai pub-lika žavėjosi duetais, nes gero pasiruošimo dainavime, jie abu turi didelių vaidybinių gabumų. (eč)

CHICAGOS LIETUVIŲ TARYBOS KONFERENCIJA

Chicago Lietuvos Taryba nu-tarė suaukti Chicago Lietuvos Tarybos Konferenciją lapkričio 8 d. 2 val. p.p. Dariaus Girėno svetainėje 4416 So. Western Ave, Chicagoje.

Visų keturių ALT sudarančių pagrindinių organizacijų Chica-goje prašome paskirti po 7 at-stovus į Chicago Lietuvos Tary-bą 1965 metams. Pageidaujama parinkti norinčius bei sugeban-čius dirbti visuomeninį darbą. Iš jų bus sudaryta Chicago Lietu-vių Taryba 1965 metams. Visos lietuvių patriotinės organizaci-jos, kurioms brangi laisva ir ne-priklausoma Lietuva, kurios dir-ba dėl jos nepriklausomybės, pra-šomos atsiųsti savo atstovus į minėtą konferenciją ir skirti au-ky ALT Lietuvos vadavimo rei-kalams.

Chicago Lietuvos Taryba,

INTERTRADE EXPRESS CORP. MAISTO SIUNTINIAI BE MUITO Į LIETUVĄ

**Geri ir turtingi
\$31.56**

11 sv. kviet. miltų, 6½ sv. ryžių, 9 sv. rū-kyto bekono, 4½ sv. rū-kyto kumpio, 1 sv. ka-kavos, 1 sv. puikiausios žuvies ir pamid. sosas. Didžiausias pasirinki-mas geros rūšies maisto produktų. Turime stan-dartinius siuntinius ir galime juos sudaryti pagal jūsų pageidavi-mus. Prašykite mūsų nemokamo katalogo.

Pinigai į Lietuvą

Ratos: 9 rubliai -- \$10. Mokestis: iki \$30.00 -- \$2.75, virš \$30.00 -- 10%.

INTERTRADE EXPRESS CORP.

125 East 23rd Street
Suite 202,
New York, N.Y. 10010
Telephone: YU 2-1530

Garantuojame jūsų pa-sitenkinimą. Apdrausta jūsų siuntos saugumui.